

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΒΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χάραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀναγνώσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΤΗΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμὰς 100. Ἐξάμηνος
δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50.
Αμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἔν γένει
τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗ· ΕΚΔΟΤΗΣ· ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συν-
δρομαὶ ἀρχίζουσιν τὴν 1ην οἰουδιόποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος

Ἀθῆναι 12 Σεπτεμβρίου 1931

Ἔτος 53ον.—Ἀριθ. 41

ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΚΑΡΑΒΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ALPHONSE DAUDET

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —

Τί λυπημένος ποὺ εἶναι τὴν ὥρα τῆς μελέτης, σὲ μιὰ κλειστὴν κάμαρα, σκυμμένος ἐπάνω σ' ἓνα βιβλίον, ὥρες ἀτέλειωτες.

Αὐτὸς ποὺ ἦταν μαθημένος ὅλη τὴν ἡμέρα στὸν καθαρὸ ἀέρα, μ' ὅποιοδὴποτε καιρὸ. Κι' ἡ ἀντιπαθητικὴ φωνὴ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ, ποὺ κάθε τόσο φωνάζει:

— Ἦσυχία, κύριοι!

Αὐτὴ ἡ διαπεραστικὴ φωνὴ τοῦ φέρνει στὸ νοῦ ὅλες τῆς ἀσχημὲς ἀναμνήσεις τῆς ζωῆς του. Τὶς μαῦρες ἡμέρες ποὺ πέρασε στὴ συνοικίᾳ τοῦ Τέμπλου, τὸ ξύλον ποὺ ἔτρωγε, τὶς βρυσίδες ποὺ ἄκουγε, ὅλα τὰ βάσανά του, ποὺ εἶχε ἀρχίσει νὰ τὰ ξεχνάη.

Μέσα στὸ σκοτεινὸ αὐτὸ παρελθόν, σὰ μιὰ φωτεινὴ ἀχτίδα, προβάλλει ἡ ζωὴ τῆς «Ὠ-
ραίας Νιβερναιζας», ἡ Λίνα κι' ὅλοι οἱ ἄλλοι.

Γι' αὐτό, χωρὶς ἄλλο, ὁ κ. Ἐπιθεωρητής, μὲ μεγάλῃ του ἐκπληξῇ, βρίσκει σὲ κάθε σελίδα τῶν βιβλίων του κι' ἀπὸ ἓνα καράβι.

Βαριεστημένος ὁ κ. Διευθυντής, ν' ἀκούῃ διαρκῶς παράπονα ἐναντίον του, μίλησε μιὰ ἡμέρα στὸν κύρ-Μωζέν.

Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος δὲ μποροῦσε νὰ συνέλθῃ ἀπ' τὴν ἐκπληξή του.

— Ἐνα τόσο καλὸ παιδί;

— Εἶναι ξερονόκεφαλος ὅσο κανεῖς.

— Τόσο ἐξυπνο;

— Δὲ μπορεῖ νὰ μάθῃ τίποτα!

Κανεῖς δὲ μπορεῖ νὰ καταλάβῃ πῶς ὁ μαθητὴς Μωζέν ἔμαθε νὰ διαβάξῃ, μέσα στὸ δά-

σος, δίπλα στὴ Λίνα, μ' ἓνα παλιὸ ἀλφαβητάρι!

Νὰ γιατί ὁ μαθητὴς Μωζέν κατράκλῃσε ἀπ' τὴν τάξιν τῶν «μέσων» στὴν τάξιν τῶν «μικρῶν».

Ἵπάρχει, βλέπετε, κάποια διαφορὰ, ἀπ' τὰ μαθήματα τοῦ δημοδιδάσκαλου

τοῦ Κορμπινύ, ὅς τὰ μαθήματα τῶν κυρίων καθηγητῶν τοῦ λυκείου.

Ὁ καίμενος ὁ κύρ-Μωζέν ἄρχισε ν' ἀπελπίζεται. Μὲ τὰ μάτια τῆς φαντασίας του, βλέπει τὸν μέλλοντα δόκιμο νὰ χάνεται.

Μαλώνει, παρακαλεῖ, ὑπόσχεται.

— Θέλεις μαθήματα;

— Θέλεις δασκάλους;

— Ὅθ' σοὺ δώσω τοὺς καλύτερους.

— Τοὺς πιδ' ἀκριβοῦς.

Ἐντωμεταξὺ ὁ μαθητὴς Μωζέν ἐξακολουθεῖ νὰ μένῃ ἀμελέστατος· στὸ ἐνδεικτικὸ τῆς πρώτης τριμηνίας, ἔχει τοὺς χειρότερους βαθμούς. Κι' αὐτὸ καταδιβάξῃ τὴ θέσιν του, καὶ ἡμέρα μὲ τὴν ἡμέρα ὅλο καὶ πιδ' ἀμελετικὸς γίνεται.

Ἄν μποροῦσαν οἱ Λουδοὶ κι' ἡ Λίνα νὰ δοῦν τί τραβάει ὁ Γεώργιος τους, μὲ πόση εὐχαρίστηση θὰ τοῦ ἀνοίγαν τὶς πόρτες τῆς φυλακῆς του, μὲ τί εὐχαρίστηση θὰ μοιράζονταν καὶ τὸ τελευταῖο ἀποκόμμα τοῦ ψωμοῦ τους μαζί του! . . .

Οἱ δουλειὲς τοῦ μπάρμπα-Λουδοῦ δὲν πᾶνε καλὰ, τὸ καράβι ὅσο πάει καὶ παλιώνει.

Ὁ Γεώργιος τὸ μαθαίνει, ἀπ' τὰ γράμματα ποὺ τοῦ στέλνει ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ἡ Λίνα, καὶ ποὺ φτάνουν στὰ χέρια του μ' ἓνα πελώριο «ἐθεωρήθη» τοῦ κ. Διευθυντοῦ.

— Ἀχ, καὶ νὰ ἴσουςα κοντά μας, τοῦ γράφει ἡ Λίνα στενωχωρῆμένη, σὲ κάθε γράμμα τῆς.

Κι' ἀλήθεια, θάλεγε κανεῖς, ὅτι ἀπ' τὸν καιρὸ ποὺ ἔφυγε ὁ Γεώργιος, ὅλα πηγαίνουν ἄσχημα.

Ἄν ξαναγύριζε;

— Ἐ, λοιπὸν ναι, ὁ Γεώργιος θὰ τοὺς σώσῃ.

● Ὁ ἀγοράστῃ ἓνα καινούργιο

«Τὰ στενὰ αὐτὰ δρομίσκια μὲ τὰ ψηλὰ σπίτια . . .»
(Σελ. 469, στ. γ'.)

καράδι. Θα παρηγορήση τη Λίνα. Θα ξαναρχίσουν το εμπόριο.

Κι' έτσι θα τους δείξω, ότι δεν συμμάζεψαν έναν άχρηστο, ούτε αγάπησαν έναν άχάριστο.

Αλλά για να τα κάνω δλ' αυτά, πρέπει να σπουδάσω πρώτα.

Νά μορφωθώ.

Νά βγάλω λεπτά.

Κι' ο Γεώργιος, γεμάτος ζήλο, ξαναγυρίζει στα βιβλία του.

Τώρα μπορούν να μιλούν όσο θέλουν τα παιδιά δίπλα του, να λέει όσο θέλει ο κ. Έπιθεωρητής:

— Ήσυχία, κύριοι!

Ο Γεώργιος δὲ σηκώνει τα μάτια του απ' το βιβλίο.

Δὲ ζωγραφίζει πιά καράδια. Μελετᾷ, μελετᾷ...

(Ακολουθεῖ)

Ο ΑΝΤΡΕΙΩΜΕΝΟΣ (ΠΑΡΑΜΥΘΙ)

— Συνέχεια από το προηγ. και τέλος —

Ναί, τη γουρούνα, που έβγαζε άφρους από το στόμα της και σπίθες από τα μάτια της πηγαίνοντας κατ' άπάνω του.

Αυτός, καθώς την είδε, καρφώθηκε στη θέση του, και την έπερίμενε να ζυγώσει κι' άμα εκείνη του ρίχτηκε, άρπαχτήκανε κι' άρχισαν να παλεύουν άγκομαχώντας και οι δυό.

Πάνω στην κάψη του καυγά, είπε ή γουρούνα στον άντρειωμένο:

— Άντε, μωρέ χαμένε, αν είχα ρίξα από γουλιά να τρωγα και βούρκο να κυλιδιόμουν, αν δὲ σε ξέσκιζα!

Και τότε αυτός της άπάντησε:

— Και εγώ, μωρή παλαιογουρούνα, αν είχα μια έφτακριάριστη κουλούρα απ' αυτές που ζυμώνει ή παπαδοπούλα, και μια τσότρα κρασί από του παπα τὰ βαρέλια, αν δὲν σε κομματίζα!

Τὸ πάλεμα τους άκόμη βόστηξε πάνω-κάτω μια ώρα, μὰ σ' αυτό οὔτε ή γουρούνα καταπόνεσε τὸ παλληκάρι, οὔτε εκείνο τὴ γουρούνα. Στὸ τέλος, σάν απόστασαν παλεύοντας, ή γουρούνα πρώτη τράβηξε για τὴ σπηλιά της, και τὸ παλληκάρι βόσκησε εκεί τὰ πρόβατα ως τὸ ηλιοδασίλεμα.

Τὰ πῆρε απ' εκεί χορτασμένα, και ως πὸν νὰ βραδυάση, τὰ πῆγε στὸ μαντρί πὸν ήταν δίπλα στοῦ παπα τὸ σπίτι.

Ο παπὰς πὸν τὸν καρτερούσε, άνασκουμπώθηκε νὰ τὸν βοηθήση στὸ άρμεγμα. Άρμεγαν, άρμεγαν, μὰ τὸ γάλα δὲν είχε τελειωμό, έγένεσαν από γάλα βλες τίς καρδάρες και όλα τὰ σκουτέλια, και άκόμη έμειναν πρόβατα άνάρμεχτα.

Θάμαξε γι' αυτό ο παπὰς και ρώτησε τὸ παλληκάρι:

— Δὲν μοῦ λὲς πὸν τὰ βόσκησες τὰ πρόβατα;

— Εκεί πὸν μ' ὀρισες δέσποτὰ μου.

— Περίεργο, έκανε ο παπὰς, μπὰς

και τὰ πέρασες μέσα από τὸ φράχτη; — Όχι.

Μὰ ο παπὰς, βλέποντας τόσο γάλα, υποψιάστηκε, μὰ δὲν εἶπε τίποτα στὸ κοπέλι του, παρὰ τὴν ἄλλη αὐγή, άμα εκείνο ξεκίνησε για τὴ βοσκή, τὸ πῆρε κρυφὰ από κοντά, για νὰ ἰδῇ μόνος του πὸν έβασκε τὰ πρόβατα, και κατέβαν τόσο γάλα.

Άμα είδε τὸ κοπέλι νὰ περάση τὰ πρόβατα μέσα από τὸ φράχτη και νὰ πιαστῇ με τὰ γουρούνια, τάχασε ο μαῦρος ο παπὰς, πανιάσανε τὰ μούτρα του, ήθελε νὰ φωνάξη, μὰ δὲν μπόρεσε γιατὶ έτρεμαν τὰ κατωσάγωνά του από τὸ φόβο του.

Συνεφέρθηκε σὲ λίγο και, σιγά σιγά, κοντοζύγωσε τὸ φράχτη, κρύφθηκε νὰ ἰδῇ τί γίνεται, και τόσο πολὺ φοβήθηκε πὸν λιγοθύμησε.

Όταν ύστερα από ώρα ξελιγοθύμησε και ήρθε στὰ συγκαλά του, τοῦ ήρθε στὸ νῆρ του τὸ πάλεμα τοῦ κοπελιοῦ του με τὴ γουρούνα, και τὸ τί άκουσε, και ξανακοίταξε κατὰ τὸ φράχτη μὰ δὲν είδε πιά παρὰ τὰ πρόβατα του πὸν έβασκαν ήσυχα, και τὸ κοπέλι του πὸν αν και ήταν κουρασμένο, καθότανε άνάμεσα τους και τὰ πρόσεχε άφοβα, και λίγο πὸν πέρα, ξαπλωμένη τὴ γουρούνα, πὸν άγκομαχοῦσε ἰδρωκοπημένη από τὸ πάλεμα πὸν είχε κάνει, νὰ κοιτάζῃ άγρια τὸ κοπέλι του.

Δὲν έχασε τότε καιρὸ παρὰ πῆρε τρέχοντας τὸ δρόμο για τὸ χωριό του, γιατὶ θυμήθηκε πὸς ως εκείνη τὴν ώρα, ή κόρη του θὰ είχε ξεφουρνίσῃ τίς έφτακρισάριστες κουλούρες πὸν συνήθιζαν νὰ ζυμώνουν.

Καθὼς έφτασε στὸ σπίτι του και μπήκε μέσα, γέμισε μὴ τσότρα κρασί από τὴ στίβα του, άρπαξε και μὴ ζεστὴ κουλούρα πὸν τίς βρήκε ξεφουρνισμένες, και άλαφιασμένος πῆρε πηλάλα τὸ δρόμο για τὸ φράχτη φτάνοντας εκεί, έδωκε τὴν κουλούρα και τὴν τσότρα με τὸ κρασί στὸ κοπέλι λέγοντάς του:

— Νά, πάρε αυτά πὸν ζήτησες για νὰ δυναμώσης.

Αυτό, σάν έφαγε και ήπιε, κατάλαβε πὸς δυνάμωσε πὸν πολὺ και άνασηκώθηκε νὰ ριχτῇ τῆς γουρούνας.

Εκείνη πὸν τὸ είχε δῇ νὰ τρώη και νὰ πίνῃ, ένοιωσε πὸς δ, τι γύρεψε τὸ άπόχτησε και δὲν στάθηκε νὰ παλέψῃ, παρὰ τὸ δάλε στὰ πόδια για τὴ σπηλιά της.

Μὰ τὸ παλληκάρι πῆρε τὸ κατόπι της και σάν τὴν έφτασε, τὴν άρπαξε από τὸ σέβερκο, τὴν άναποδογύρισε χάμω, και τότε τῆς έπιασε τὰ σαγόνια και τὴν έσκισε ἴσαμε κάτω, και από μέσα από τὴν κοιλιά της έβγαλε τὸ κλουβὶ με τὰ τρία περιστέρια.

Γυρίζοντας σὸν παπα πὸν τὸν έδλεπε θυμωχτά, τοῦ εἶπε δείχνοντάς του

τὸ κλουβὶ: — Νά παπα, ο μισθός μου για τὰ πρόβατα πὸν σοῦ βόσκησα, εγὼ τώρα σάφινω γειά.

— Όχι, παιδί μου, παρεκάλεσε ο παπὰς, μὴ φεύγεις νάχῃς τὴν εὐχή μου, κάθῃσε νὰ σὲ κάνω γαμπρό, και νὰ σοῦ δώσω και ἑλὸ μου τὸ βίος.

— Παπα μου, δὲν μπορῶ νὰ μείνω γιατὶ εἶμαι άρραβωνιασμένος με ἄλλη, και τὸ στανοτόπι πὸν ξελευτέρωσα από τὴ γουρούνα, δόστο κι' αυτό προίκα τῆς κόρης σου και έτσι μπορεῖ νὰ κάνῃς ἄλλο γαμπρὸ καλύτερο από μένα.

Φίλησε τότε τὸ χέρι τοῦ παπα, και κρατώντας τὸ κλουβὶ με τὰ τρία περιστέρια, έφυγε για τὸ γυάλινο πύργο.

Από τὴν ώρα πὸν ο άντρειωμένος έσκότωσε τὴ γουρούνα, έπεσε τοῦ θανατὰ ο Δράκος στὸ γυάλινο πύργο ή πεντάμορφη, σάν τὸν είδε βαρειά άρρωστο, κατάλαβε πὸς τὸ παλληκάρι επέτυχε τὸ σκοπὸ του, και τὸ καρτεροῦσε από στιγμή σὲ στιγμή νὰ τὸ ἰδῇ νὰ γυρίσῃ, γι' αυτό δλοένα έβγαίνει σὸν παράθυρο και βίγλιζε κατὰ τὸ δρόμο, ως πὸν τὸ είδε νὰ έρχεται μ' ένα κλουβὶ στὸ χέρι.

Άμα ζύγωσε— Έλα, τοῦ λέει, και σὲ περιμένω πὸς και πὸς, νὰ μάθω τί κατάφερες εκεί πὸν πήγες.

— Νά τί έκανα, τῆς εἶπε δείχνοντάς τὸ κλουβὶ με τὰ περιστέρια, αυτό τὸ έβγαλα από τὴ κοιλιά τῆς γουρούνας άφοῦ τὴν σκότωσα, και κρατῶ έτσι στὰ χέρια μου τὴ ζωὴ τοῦ Δράκου άμα σκοτώσω τὰ περιστέρια, θὰ τὸν κάνω νὰ ψοφήσῃ, μόνο σὺ πρόσεχε, νὰ μὴν πᾶς κοντά του όσο και αν σὲ παρακαλάῃ, γιατὶ θὰ κατάλαβε πὸς μκρτύρησες τὸ μυστικὸ του και θὰ σὲ πνίξῃ.

Λέγοντας έτσι, έβγαλε τὸ ένα περιστέρι από τὸ κλουβὶ, και τοῦκοψε τὸ κεφάλι άμέσως τότε άκούστηκε ένα δυνατό μούγγρισμα τοῦ Δράκου, πὸν έγινε πὸν δυνατό άκόμη, δταν ο άντρειωμένος σκότωσε και τὸ δεύτερο περιστέρι.

Σαυτὸ τὸ άναμεταξὺ πὸν ο Δράκος μούγγριζε και κυλιότανε σάν φίδι άπάνω στὸ κρεβάτι, φώναξε τὴν πεντάμορφη νὰ τοῦ πᾶν λίγο νερὸ νὰ δροσιστῇ, γιατὶ καίγόντουσαν τὰ σωθικά του, γύρευε έτσι νὰ τὴν ξεγελάσῃ νὰ πᾶν κοντά του νὰ τὴν πνίξῃ.

— Τώρα, τοῦ έλεγε εκείνη από μακριά, νὰ βρῶ τὸ μαστραπά, νὰ πάω νὰ σοῦ φέρω κρύο νερό.

Όταν ο άντρειωμένος σκότωσε και τὸ τρίτο περιστέρι, ο Δράκος έβγαλε μὴ φωνὴ τόσο δυνατὴ, πὸν τράνταξε ο πύργος κι' αντιβούισαν όλα τὰ γύρω μέρη.

— Α! σκύλα προδότα! εἶπε κοιτάζοντας τὴ Βασιλοπούλα, σὺ μέφαγες, και με τὸ «σὺ μέφαγες», τεντώθηκε ψόφιος στὸ κρεβάτι.

Έτρεξε τότε ή Βασιλοπούλα στὴ σκάλα, και πῆρε τὸν άντρειωμένο από

ΚΑΝΕΛΛΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

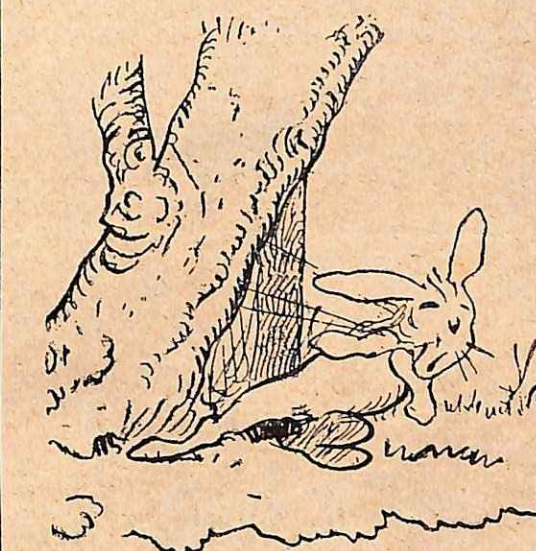
Η'.

Μία μέρα, καθὼς τοιγύριζα, είδα χάμω, στὴ ρίζα ενός δέντρου, ένα μεγάλο μαρούλι. Άπόρησα λίγο, γιατὶ τὰ μαρούλια δὲ φυτρώνουνε στὶς ρίζες τῶν δέντρων, αλλά ή άπορία μου δὲν μ' έμπόδισε νὰ πλησιάσω για νὰ τὸ φάω.

Έ, άντὶ νὰ τὸ φάω εγὼ, μ' έφαγε κείνο. Γιατὶ δὲν ήταν παρὰ δόλωμα σὲ μὴ τεχνικὴ παγίδα, πὸν δὲν τὴν παρατήρησα καθόλου. Καὶ πιάστηκα στὴ στιγμή!

Έβαλα τὰ δυνατά μου νὰ ξεφύγω, νὰ λευτερωθῶ μὰ ήμουν τόσο καλὰ πιασμένος, πὸν δὲν θὰ τὸ κατάφερα ποτέ... Σὲ λίγο, ήρθ' ένας άνθρωπος με άσπρο σκούφο, μ' έπιασε γελώντας από ταυτιά, μ' έβγαλε απ' τὴν παγίδα (πὸν αὐτὸς βέβαια τὴν είχε στήσει) και με πήρε μαζί του.

Τοῦ κάκου πολέμησα νὰ ξεφύγω κι' από τὰ χέρια του. Άδικα τινάζοιουν και τραντάζοιουν σ' ὅλο τὸ δρόμο. Έπιτέλους φτάσαμε στὸ χωριό, μπήκαμε σ' ένα σπίτι, βγήκαμε σὲ μὴν αὐλή, κι' εκεί ο άνθρωπος με τὸν άσπρο σκούφο με πέταξε μέσα σ' ένα κλουβὶ. Τὸ κλουβὶ αὐτὸ—ή φυλακή μου—ήταν ένα ξύλινο κασσόνι, κλεισμένο από παντοῦ, πὸν είχε μπροστὰ ένα

άνοιγμα με δίχτυ για νὰ μὴ σκάσω: Τὸ παράθυρό μου!

Άμέσως με τοιγύρισαν τὰ πουλιὰ τῆς αὐλῆς—μὴ κότα, ένας κόκορας, μὴ χήνα,—κι' άρχισαν νὰ με κοροϊδεύουν και νὰ με άπελπίζουν.

— Καλὰ τὴν έπαθες και σὺ! μοῦ έλεγε ο κόκορας. Περίμενε τώρα κεί μέσα, ως πὸν νὰ γίνῃς ψητὸς στὸ φούρο.

— Τί; φώναξα. Θὰ με ψησουν!...

— Όχι, παρὰ θὰ σὲ φυλάξουν για νὰ σὲ κάμουν τουρσί! εἶπε ή χήνα. Άκούς, Σταράτη μου; Δὲν ξέρει άκόμη τὴν τύχη του! Δὲν ξέρει πὸς εδῶ είναι ξενοδοχείο...

— Πὸν φημίζεται μάλιστα για τὰ ψητά τοῦ κουνέλια! πρόσθεσε ή κότα.

Τὴ στιγμή εκείνη έτρεξε κι' ένα κουνέλι, μεγαλωμένο σ' εκείνη τὴν αὐλή κι' έλεύθερο. Ένα κατοικίδιο κουνέλι. Αὐτὸ τὸ κακόμοιρο με παρηγόρησε:

— Εἶσαι καλὴ ράτσα, μοῦ εἶπε, και τὸ άφεντικὸ δὲν θὰ σὲ σφάξῃ. Θὰ σὲ κρατήσῃ και σένα νὰ σὲ μεγαλώσῃ. Άσε νὰ ἰδῇς.

— Δές, άδερφέ μου;

— Ω, εἶμαι βέβαιος, Τὸν ξέρω εγὼ τὸν κυρ-Στρατῆ τὸν ξενοδόχο, και τὴν κυρὰ-Στρατίνα, τὴ γυναίκα του.

Έτσι έγινε. Σὲ λίγο ο ξενοδόχος ήρθε με τὴ γυναίκα του.

— Ιδὲς, τῆς εἶπε, τί ὁμορφο κουνέλια πὸν έπιασα σήμερα!

— Ω, τί χαριτωμένο! φώναξε ή ξενοδόχα. Νὰ τὸ μεγαλώσουμε. Βγάλ' το έξω, νὰ ξεθαροδέψῃ, νὰ μᾶς συνειθίσῃ, νὰ γυρίσῃ κι' αὐτὸ στὴν αὐλή με τὸ Σταχτεροῦλη.

Μ' έβγαλαν, με χάιδεψαν, μάφησαν. Έγὼ καμώθηκα πὸς ήμουν εὐχαρι-

Άργά, μὰ ήρθε τὸ φθινόπωρο.

Ω, πὸς τὸ πρόσμενα και πάλι, Ντάλιες, χρυσάνθεμα, γεμίσανε Τὸ χρυσταλλένιο τ' άνθογαλὶ.

Βρέχει, κι' οἱ στάλες πέφτουνε άργές, Τὸ χῶμα τί γλυκὰ μυρίζει, Τὰ φύλλα στήνουνε τρελλὸ χορό, Κι' άγέρας πένθημα σφυρίζει.

Μ' άρέσει τὸ χλωμὸ φθινόπωρο, Μ' άρέσουνε δέιλια θλιμμένα, Ξυπνοῦν τοὺς πόνους πὸν κοιμόντουσαν, Καὶ ξαναζοῦν τὰ περασμένα.

Τὸν οὐρανὸ σκεπάζει συννεφιά, Κι' έμένα τὴν ψυχὴ μου λύπη, Βρέχει, κι' έμένα κλαῖν' τὰ μάτια μου, Χωρὶς νὰ ξέρω τί μοῦ λείπει.

Ίσως νὰ κλαίω τὰ ρόδα πὸν μαδοῦν, Ίσως νὰ δνειρά μου τὰ χαμένα,—

Ίσως νὰ φταίῃ κι' αὐτὴ ή βορρά, Πὸν όλα τὰ δείχνει βουρκαωμένα...

ΒΑΣΟΥΛΑ Κ. ΜΠΟΥΡΝΙΑ

στημένος μαζί τους και πώς άλλο δεν ήθελα παρό να γίνω κατοικίδιο κουνέλι σαν το Σταχτερούλη.

Μα ναι! μ'αυτό το πλευρό να κοιμόνταν!.. Έγώ, που έβαλα μπόμπα στο σπίτι μου, εγώ που δεν είχα άλλη ευτυχία παρό να γυρίσω στην απέραντη έξοχή, να πηγαίνω όπου θέλω, θα καθόμουν τώρα κλεισμένος σε μιά αυλή ξενοδοχείου; Ποτέ!

Τους γέλασα μιά-δυό μέρες, έκανα τόν χαρούμενο και τόν καλόβολο, στεκόμουν να με πιάσουν και να με χαιδεύουν. Με πίστεψαν και δεν με παραφύλαγαν πιά. Κι' έ-

τσι, μόλις βοήκα την πόρτ' ανοιχτή, τ'όσκασα αλά γαλλικά, χωρίς να χαιρετήσω ούτε τόν καίμενο τόν Σταχτερούλη.
(Ακολουθεί)

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΧΩΡΙΟ

Β'

Για λίγες μέρες, τόν μακρουλό βουνάκι που άπάνω του είναι αραδιασμένα τὰ στρουγγυλά άλωνα, γέμισε από θυμωμένες. Θυμωμένες πελώριες που χροιάζανε στόν ήλιο, και λαμπυρίζανε τή νύχτα με τόν φώς του φεγγαριού... Τὰ φορτωμένα ζώα έρχόντουσαν κι' έλο αδειάζανε, τὰ καλοδεμένα δερμάτια με τὰ όριμασμένα στάχια... Η ζέστη ήρθε απότομη, και τόν θέρισμα γινόντανε βιαστικά, γιατί ό φλογερός ήλιος θάκαιγε τόν αθέριστο καρπό.

Κι' ύστερα άρχισαν τάλωνίσματα... Όλη ή ζωή του χωρικού ήρθε στά όλο-στρόγγυλα άλωνα. Χαρά και πανηγύρι έκει γύρω στά στοιβαγμένα στάχια που περιμένανε τή σειρά τους να μπουν σ' άλώνι... Άντρες, γυναίκες, παιδιά... Τὰ κουδουνάκια των άλόγων γεμίζανε τόν άέρα... Δεμένα στή σειρά, γυρίζανε τρελλά κάτω από τόν καυτό ήλιο στό γεμάτο άλώνι, πατώντας τὰ στάχια, ρυθμικά, τριγυριστά, άτέλειωτα...

Η ζέστη έλιωνε τὰ πρόσωπα των ανθρώπων, μα με τὰ δικράνια στά χέρια άνασκαλεύανε πίσω από τὰ ζώα τόν καρπό, και με τίς ρυθμικές φωνές τους, που άντιλαλούσαν στά βουνά, παρότρυναν τὰ ζώα, στό τρελλά, στό άτέλειωτο στριφογύρισμα... Κάτω από τήν ήλιο, τόν σπασμένο, τσαλαπατημένο άχερο, λαμπύριζε σά χρυσάφι.

Αραδιασμένοι τώρα πάνω σ' άλωνισμένο καρπό με τὰ δικράνια και τὰ φτιάτρια, περιμένανε τόν έλαφρό φύσημα του άέρα για να λιχνίσουνε...

Πάντα οι άνθρωποι με τὰ μάτια σηκωμένα στόν ουρανόν ζητάνε τήν εύλογία του... Άς φυσήξη τόν έλαφρό άεράκι τώρα που ό ήλιος γέρνει πίσω από τὰ βουνά, και άρχίζει να σκοτεινιάζει, ή κι' ύστερα τή νύχτα που τόν φεγγάρι χύνει τὰ ποτάμια από τόν φώς του, όποτε νάναι, ως τήν αυγή, κι' ως τόν άλλο βράδυ, θά περιμένουνε εκεί, τήν κάθε δροσερή πνοή για να ξεσηκώσει τόν σπασμένο άχυρο, που τὰ εργαλεία του, τόν σηκώνουνε ψηλά, να τόν στοιβάξη δίπλα άπαλά άπαλά, και να άφήση βαριά να πέσει στά πόδια τους ό καρπός, γυμνός κι' ώριμασμένος, ό καρπός χρυσόκιτρινος.

Μπροστά στά θαμπωμένα μάτια του γεωργού, σχηματίζονται είδυ σωροί που γι' αυτούς τόσο καιρό λαχταρούσε: ό ένας από τόν άχυρο που σωριάζεται άπαλά και σιγαλά σαν τσακισμένα πού-πουλα, και ό άλλος βαρύς και στοιβαχτός, με τούς μύριους κόκκους, τούς πιό πολύτιμους κι' από τόν χρυσάφι...

Μιά γυναίκα με τόν μαντήλι στό κεφάλι, με τόν φουστάνι της που τόν πέρνει ό άέρας, διαγράφεται άχνά μέσα στό σούρουπο, να σηκώνει άργά τόν βαρύ φτιάρι της, και να φέρει τόν πέφτη από ψηλά ό βαρύς καρπός για τελευταίο ξεδιάλεγμα στόν άέρα...

Με κινήσεις άρμονικές σαν τίς καμπύλες των ψηλών βουνών που ξεπλώνονται γύρω, ρυθμικά κι' επίσημα σηκώνει κι' άφίνει να ξαναπέφτει ό καρπός με τόν κροταλιστό κρότο του, σαν προσφορά σέ κάποια λατρεία που μόνο αυτή τη γνωρίζει, σαν ευχαριστώ στούς ουρανούς που ευνόησαν τή συγκομιδή...

Ύστερα θάρθουν τὰ μεγάλα φαντά σακκούλια με τίς γαλάζιες και κόκκινες ρίγες, να γεμιστούν από τόν καρπό τόν έτοιμο πιά, θά φορτωθούν στό μούλαρι που περιμένει. Ένα από δώ, ένα από κεί, κι' ύστερα, τραβώντας το από τόν χαλινό, θά τόν φέρουν στό σπίτι, περνώντας από τούς στενούς δρόμους του χωριού, όπου θακούγεται τόν κουδουνάκι του μούλαριού να χτυπάει χαρούμενα στή βραδυή ώρα...

Τὰ δεμένα σφιχτά σακκούλια, καθώς κουνιούνται ρυθμικά πάνω στήν πλάτη του άλόγου, είναι ή γλυκειά άνταπόδοση στά κουρασμένα χέρια και στήν ταπεινή ψυχή που ακολουθεί από πίσω.

Είναι τόν ψωμί! Τόν ψωμί! Όά γυρίσουν οι μύλοι στίς πράσινες ρεμματιές, θανάψουν οι φούρνοι με τὰ ξερόκλαδα, και μικρά χεράκια θά χορτάσουν με τίς άγκωνές τίς μυρωδάτες...

Τὰ στρουγγυλά ψωμιά, που θά ξεχύ-νουν τή μεθυστική μυρωδιά τους από τόν κλειστό φούρνο, που θάραδιαστούν όρθια στό μακρουλό ράφι!

Η γλυκειά μπουκιά του γέρου, που πριν τή βρέξη στό μαύρο του κρασί, ξέρει να τή βρέχει με τὰ τρεμάμενα χέρια του στό αίμα της ψυχής του...

ΑΙΜΙΛΙΑ ΠΕΤΡΑΚΗ

Ο ΠΑΠΠΟΥΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Νάνι, νάνι, νάνι, νάνι
νάνι τόν μικρό να κάνη...
κι' ό γέροντας, ό σχεδόν εκατόχρονος, βασιτώντας στήν άγκαλιά του ένα μπογαλάκι σέ σχήμα μωρού, σέρνει τὰ βαριά του βήματα πάνω στόν χωριό τὰ έρημικά τὰ καλντερίμια...

Νάνι, νάνι, νάνι, νάνι,
νάνι, τόν μικρό να κάνη...
ή φωνή του είναι συρτή, θλιβερή, σαν σπασμένη, κι' ένας πνιχτός άναστεναγμός έρχεται στά σουφρωμένα από τὰ χρόνια χείλια, τὰ μισοσκεπασμένα από τὰ παχιά άσπρα μουστάκια...

Ένα παιδάκι ως όχτώ χρονώ, μ' έ-να σταμνάκι στόν ώμο, πέρασε δίπλα στό γέροντα.

— Καλημέρα, παππού.
— Καλημέρα, παιδί μου...
Και δίχως να σταματήσει, εξακολου-θησε τόν αιώνιό του νανούρισμα στό μπογαλάκι.

Μούκανε έντύπωση ό γέρος.
Ήταν ή δεύτερη ήμέρα που είχα φτάσει σ' άπόμερο χωριουδάκι. Είχα ξυπνήσει άχάραξη, και μόλις ξημέρωσε βγήκα να κάνω μιά βόλτα στό χωριό... Ήταν μικρούλι. Καμμιά εκατοπενήντα-ριά σπίτια χωματένια, καφετιά, — με ή-λιους κι' άραποσίτια στίς αλλίτσες τους, — χτισμένα σέ μιά πλαγιά. Εκεί είχαν φτιάσει μιά καινούργια φωλιά, καμμιά

τετρακοσαριά πρόσφυγες, διωγμένοι έδώ και χρόνια, απ' τόν χωριό τους.

Ένοιωσα πώς κάποια ιστορία τραγική θάχε ό γέρος, που σφιγγε στήν άγκαλιά του τόν μπογαλάκι σέ σχήμα μωρού. Κι' είχε μιά τόσο επιδλητική μορφή, ψηλός σαν κυπαρίσσι, που κάποιος σκληρός άνεμος τούγειρε τήν κορφή του, — είχε στήν αυστηρή μορφή με τή μακριά, λευκή γενειάδα, κάτι απ' τή μεγαλοπρέπεια Πατριάρχη.

Τὰ μάτια του, όταν κοιτούσαν πέρα τόν κενό, είχαν μιά έκφραση σκληρή, μα όταν πέφταν πάνω στά φατωμένα κουρέλια, έπερναν μιά άνέκφραστη γλύκα, κι' ή φωνή του είχε τόνους άφθαστης τρυφερότητας, όταν νανούριζε σιγά-σιγά.

Νάνι... νάνι...

— Ούστ... ούστ... Άσπρούλα!

Ένα χαρωπό κουδούνισμα άκούστηκε, και στήν καμπή του δρόμου πρόβαλε μιά όμορφη χωριατοπούλα, που έσερνε μ' ένα σκονιό ένα πεισματάρικο, κάτασπρο κα-τσιάκι...

— Καλημέρα, παππού!

— Καλημέρα, κοπέλλα μου!

Κι' ό γέρος τράβηξε τόν δρόμο του. Τόν κοίταζε με περίεργεια. Η χωριατοπούλα, άφοι με καλημέρισε μ' ένα πρόσχαρο γέλακι, με ρώτησε θαρρετά:

— Τόν παππού κοιτάς, έ;... Ξένη θάσαι βέβαια.

— Ναι... παππούς σου είναι ό γέροντας;

Γέλασε δυνατά.

— Άχαχούχα!... Έσύ δεν έχεις ιδέα, βλέπω! Όλο τόν χωριό τόν μπάρμπα-Λιά τόν λείει παππού!... Όλο τόν χωριό.

— Και γιατί;

— Ού, που να σου λέω τώρα, είναι δλ'ακέρη ιστορία... Ούστ, Άσπρούλα! Άχ, μουρέ τί άφιλότιμο ζούδι πούσαι! Ούστ!... Άπ' τήν Αθήνα είσαι;... Άει μωρέ πεισματάρα!... Θά μείνης καιρό έδώ;... Θά καθήσης ήσυχο, βρέ ζλάπι;

Άπευθυνόταν μιά στή κατσιούλα της και μιά σέ μένα, που άν δεν πρόσεχα, θά μπορούσε να νομίσω πώς έλ' αυτά τὰ διακοσμητικά επίθετα ήταν για τήν άφεντιά μου!...

— Με ρώτησες άν είμαι απ' τήν Αθήνα, κι' άν θά μείνω καιρό έδώ. Στήν πρώτη έρώτησή σου λέω ναι, στή δεύτερη όχι... Είδες τί καλή πού είμαι έγώ; άμέσως σου άπαντώ. Έλα γεια σου, πέσ μου και σ' τώρα τήν ιστορία του παππού!... Και πρώτα-πρώτα, πώς σέ λένε...

— Άρήτη!

— Μπράβο, όμορφο όνομα... Έλα τώρα, άς κάτσουμε έδώ στόν όχο να μ' πής τήν ιστορία... Άφησε και τήν Άσπρούλα να φάη κανένα κλαράκι, δεν τή βλέπεις πώς τινάζεται;...

— Άς έχεις χάρη πούσαι ξένη, αλλιώς... Άει, κάτσε να στά πώ. Εί-

σαι και περίεργη όμως... σου κόλλησε να μάθης.

Νάνι, νάνι, νάνι, νάνι,

νάνι τόν μικρό να κάνη...

Άκούστηκε πέρα, μακριά, ή άδύνατη φωνή του γέρου...

Κάθησε ή Άρήτη σταυροπόδι σ' ένα κοτρώι, έδεσε τὰ χέρια γύρω στό γόνατό της, και με μιάς ή γελούμενη, όλο χαρά μορφή της ήπρε μιά πικρή, τρομαγμένη έκφραση. Κι' άρχισε:

— Ήμουν α δώδεκα χρονώ τότε, άρκετά μεγάλη για να νοιώσω τή συμφορά που μ'ας πλάκωνε... Ήμουν ένα προυνό πριν ακόμα φέξει καλά-καλά, απ' τίς τρομαγμένες φωνές των γυναικών και τὰ κλάμματα των παιδιών... Μαννούλα μου, οι Τσέτες θά πλακώναν στό χωριό μας!

Σάν τίς λωλές τρέχαμε μέσ' στό σπίτι, ή μάννα μου κι' έγώ. Είμαστε μοναχές μας, ό πατέρας μου κι' ό άδερφός μου στή γραμμή... μόνες μας, άρπά-ζαμε ό τι βρίσκαμε μπροστά μας, να σώσουμε ό,τι μπορούσαμε απ' τή φωτιά και τήν άρπαγή...

Όλο τόν χωριό ξεσηκώθηκε στή στιγμή — γυναίκες και παιδιά δηλαδή, οι άντρες όλοι ήταν στό μέτωπο. Μονάχα ένας άντρας ήταν μαζί μας. Ό μπάρμπα-Λιάς, ό γέρω δάσκαλος του χωριού. Όλοι μας είχαμε μπόγους με ρούχα, με άσημικά, με διαμντικά. Ό μπάρμπα-Λιάς κρατούσε στήν άγκαλιά του, μονάχα ένα άβάφτιστο μικρό... Ήταν τόν μοναχό του έγγονάκι... Πέντε γιούς είχε ό μπάρμπα-Λιάς, κι' οι πέντε είχαν σκοτωθεί... άτυχος άνθρωπος πάντα του.

Ό τελευταίος, τόν στερογέγγι του, νιόπαντρος είχε φύγει για τόν πόλεμο. Πριν τρεις μήνες είχε σκοτωθεί κι' αυτός. Σάν τ'όμαθε, ή γυναίκα του, έπαθε τέτοια ταραχή, κι' έτοιμόγεννη καθώς ήταν, έκανε τόν παιδί και πέθανε. Σκέψου πιά πώς όχε αυτό τόν μωρουδάκι ό γέρος. Η στερνή του παρηγοριά, τόν μοναχό τόν άποκούμπι. Μεγαλύτερη λατρεία σ' έγγόνι δέ θά υπήρχε ποτέ...

Βρεθήκαμε δίπλα στό μπάρμπα-Λιά, στό δρόμο...

— Έ, μπάρμπα Λιά, δεν είχες σ' τίποτα να πάρης μαζί σου; μόνο τόν έγγόνι σου φορτώθηκες;

— Αυτός είναι ό θησαυρός μου έμένα, κυρά Λέγκω... αυτός είναι...

Τρέχαμε όσο μπορούσαμε πιό γρήγορα, έπρεπε να προφτάσουμε, να φτάσουμε σέ μιά κρυφή σπηλιά, γνωστή στούς παλιούς, να κρυφτούμε εκεί μέσα, ως να περάσουν οι Τσέτες και να βρούμε ευκαιρία να πάμε στό παραθαλάσσι.

Η σπηλιά, κρυμμένη καλά στά ριζά ενός βουνού, θά μπορούσε για καλά να μ'ας κρύψει. Θέ μου, τί άγωνία περάσαμε ως πού να φτάσουμε!...

Σταμάτησε ή κοπέλλα με τήν άνάσα κορμένη. Τὰ μάτια της χαμένα στό άπειρο τ' ουρανού, βλέπανε κάποιες φευγάτες όπτασίες... Σεβάστηκα τή σιωπή της...

— Καμμιά φορά, χωρίς και μείς να καταλάβουμε πώς, βρεθήκαμε στριμωγμένοι όλοι μέσα στή σπηλιά. Με κλαδιά φράξαμε τήν τρύπα της...

Από μακριά άκούόταν τόν ποδοβολητό των άλόγων, που όλοένα πλησίαζαν. Ότε ή άνάσα μας δέ γροικιόταν.

Γκλάπ, γκλάπ, γκλάπ, γκλάπ... τ' άλογα όλοένα σιμώνανε. Σιγαλά βουθιά, άπέραντη μέσα στή σπηλιά...

Σιμώνανε...

Ξαφνικά, ή σπηλιά όλόκληρη άρχισε να τραντάζεται απ' ένα κλάμμα πνιχτό, βουερό, άτέλειωτο. Τόν έγγόνι του μπάρμπα Λιά, είχε ξυπνήσει κι' άρχισε να κλαίη!... Κοιταχτήκαμε όλοι τρομαγμένοι. Ό μπάρμπα Λιάς ό δύστυχος, νανούριζε τόν μικρό, τόν φύλαγε, τόν κουνοίσε, αυτό τίποτα! Γερό παιδί, καλοδεμένο, είχε μιά φωνή δυνατή που σου τρυπούσε τ' αυτιά...

Τόν τρέξιμο των άλόγων άκούόταν τώρα καθαρά κι' οι φωνές των Τούρκων κι' οι άλαλαγμοί... έλα... Καί τόν παιδί ξεφώνιζε, έκλαιγε, ούρλιαζε...

Σιμώνανε, λίγο ακόμα κι' είμαστε χαμένοι.

— Για τόν Θεό, μπάρμπα-Λιά, σώσε μας!

Σιμώνανε, θ' άκουγαν σέ λίγο τίς φωνές, θάδλεπαν τὰ φρέσκα κλαδιά... Είμαστε χαμένοι. Κι' εκείνο ούρλιαζε, ούρλιαζε πάντα... Είμαστε 300 γυναίκο-κόπαιδα μαζεμένα στή σπηλιά, κι' ή ζωή όλων μας κρεμόταν απ' τόν κλάμμα ενός μωρού!...

— Μπάρμπα-Λιά, λυπήσου μας!...

Γύρισε ένα γύρο τή ματιά του ό μπάρμπα Λιάς, μιά ματιά τρελλού... Τὰ μάτια του, ήταν μάτια που πάφανε πιά να φωτίζονται απ' τόν μυαλό τόν φώς... Μ'ας κοίταζε όλους μας... όλους πεσμένους στά πόδια του... Ύστερα, χωρίς να κοιτάξη τόν έγγόνι του... άρχισε με τὰ γέρινα μ'α σιθάρ'ά ακόμα χέρια του, να τόν σφίγγει τόν λαρόγγι... Τ'όσφιγγε... τ'όσφιγγε... τ'όσφιγγε... δίχως να τόν κοιτάξη... με τή ματιά του χαμένη σ' όλους έμάς, που ή ζωή μας κρεμόταν απ' τὰ χέρια του...

Και τόν παιδί σόπασε για πάντα... Οι Τσέτες ήταν τώρα άπέξω απ' τή σπηλιά... Άκούσαμε για λίγο τίς φωνές τους... τὰ γέλια τους... κι' ύστερα λίγο-λίγο άδυνατίσαν... άδυνατίσαν... ως που σβύστηκαν έντελώς...

Τόν μικρό, νεκρό κορμάκι, κοίτοταν παγωμένο στήν άγκαλιά του παππού του θυσιασμένο απ' αυτόν τόν ίδιο για τή δική μας τή ζωή...

Από τότε ό μπάρμπα-Λιάς είναι τρελ-

λός... Τὸν φροντίσαμε ὅλοι... τὸν πήραμε μαζί μας, τὸν φέραμε σ' αὐτὸ τὸ χωριό... εἶναι ὁ «παπποῦς» ὅλων μας, τοῦ χτίσαμε σπιτάκι... μ' αὐτὸς τίποτα δὲν καταλαβαίνει... Δὲ λέει ἄλλο ἀπὸ μιὰ «καλημέρα» καὶ τὸ αἰώνιο του ναοῦρισμα, στὸ μπογαλάκι μὲ τὰ ρούχα τοῦ ἐγγονοῦ του...

Στὴν ἀρχὴ δὲν μποροῦσε ν' ἀντικρύσει τὰ χέρια του, τοῦκαναν τρόμο... ἀποτροπισμὸς... Σιγά-σιγά, μὲ τὰ χρόνια, αὐτὸ τοῦ πέρασε καὶ δὲν τοῦμεινε γιὰ σημάδι τῆς τρέλλας του, παρὰ αὐτὸ τὸ αἰώνιο ναοῦρισμα στ' ἄψυχα ρούχα τοῦ μωροῦ...

Νά, πού τὴν ἔμαθες τὴν ἱστορία τοῦ «Παπποῦ» Εἶσαι εὐχαριστημένη;...

— Θέ μου, Ἀρήτη... πῶς μοῦ τὴν εἶπες ἐτσι;...

— Ἀ, μὰ τὴν ἔχω πεῖ τόσες φορές στὰ «παιδιά», γιὰ νὰ μάθουν κι' αὐτὴ τὴν τρομερὴ θυσία τοῦ παπποῦ!...

— Σὲ ποιά παιδιά;...

— Τοῦ σχολείου μας. Εἶμαι δασκάλα ἐγώ... Τὸ καλοκαίρι μόνο γίνονται πάλι βοσκοπούλα καὶ βόσκω τὴν Ἀσπρούλα μου... Οὐστ!... Ἀσπρούλα!...

Κι' ἡ Ἀρήτη ξαναβρῆκε πάλι τὰ γέλια της, καὶ τὴ μορφὴ της, φωνάζοντας τὸ κατσιάκι της...

Νάνι, νάνι, νάνι, νάνι... νάνι τὸ μικρὸ νὰ κάνη... ξαναπέρασε πάλι ὁ Μπαρμπα-Λιάς ὁ παπποῦς τοῦ χωριοῦ... νανουρίζοντας γλυκὰ-γλυκὰ τ' ἄσπρα κουρέλια τοῦ ἐγγονοῦ του...

ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΜΑΡΜΑΡΥΓΕΣ

Ἡ λαϊκὴ ἀντίληψη περιόρισε τὸν ἐργάτη σὲ μιὰ μόνη ἐργασία: ἡ παπὰς-παπὰς, ἡ ξενιτὰς-ξενιτὰς. Ὅποιος δουλεύει καὶ στὴν ἐκκλησία καὶ στὸ χωράφι, κάνει ἀπιστία σ' ἐν' ἀπὸ τὰ δύο, ἢ καὶ στὰ δύο.

Πολλὰ πράγματα στὸν κόσμο τοῦτο μένουν ἀζήτητα τὸν καιρὸ τῆς φρεσκάδας τους, καὶ ζητοῦνται μόνο ἀφοῦ μπαγιατέψουν καὶ σαπίσουν. Αὐτὸ δὲν συμβαίνει ποτὲ μὲ τὰ αὐγά καὶ μὲ τὰ ψάρια: τὰ ζητοῦμε πάντα φρέσκα,

Ὁ κόσμος δὲν ἔφτασε ἀκόμα στὴν τελειότητα πού χρειάζεται, γιὰ νὰ εἶναι τέλειος ὁ θαυμασμός του πρὸς τὸ ἀρχαῖο ἐλληνικὸ πνεῦμα.

Ἀληθινὴ ἀγωγή θὰ πῇ νὰ συνηθίσουμε τὸ παιδί ν' ἀκούη πάντα τὴ φωνὴ τῆς συνειδήσεώς του.

ΑΡ. Π. ΚΟΥΡΤΙΑΝΣ
[Ἀπὸ ἀνέκδοτα χεῖρόγραφα του]

Η ΜΙΚΡΗ ΑΓΝΩΣΤΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ L. DE KERANY

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Οἱ φωτισμένες της φροντίδες ἔφεραν γρήγορα ἀποτέλεσμα στὴ λιποθυμία τῆς μικρῆς κόρης, ἀλλὰ μόλις τῆς πρότεινε νὰ παρατείνῃ τὴν παραμονή της στὸν πύργο ὡς πού νὰ γίνῃ δόλτελα καλὰ, ἡ Θυμιούλα φάνηκε τρομαγμένη.

— Ὅχι... ὅχι... εἶπε. Εἶμαι βιαστική... Μὲ περιμένει ἡ θεὰ Γκώτ... —

— Αὔριο! τῆς σφύριξε ὁ Φίλιππος τὴ στιγμή πού ἔφευγε.

Αὐτὴ ἔμεινε δὲν τοῦ ἀποκρίθηκε, καὶ σὲ λίγα λεπτά ἡ μικρὴ της σιλουέττα ἐξαφανίστηκε μέσ' στὴν ὁμίχλη.

— Φτωχὴ Θυμιούλα! ἀναστέναξε ὁ Φίλιππος.

— Εἶναι ἀξιολύπητη! εἶπε ὁ Ροζέ.

Ἡ Σολάνζ ἔμεινε σιωπηλή. Μέσα της

γελῶ της, καὶ δὲν ἐσυλλογίστηκε ἄλλο τίποτε.

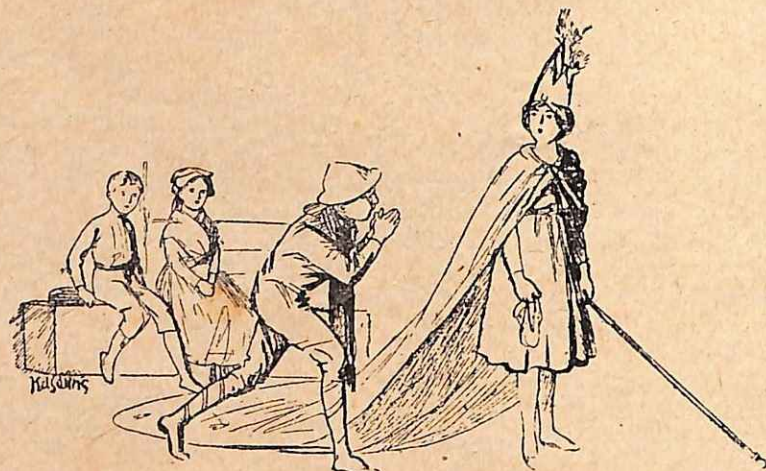
Καμμιὰ προσευχὴ δὲν ἦρθε στὰ χεῖλῃ της γιὰ τὴ Μικρὴ Ἀγνωστὴ, πού ἦταν ἔρημη στὴν ἄθλια καλύβα της, καὶ σὲ λίγο ξανακοιμήθηκε χωρὶς νὰ υποψιαστῇ πῶς ὁ κρότος πού τὴν ἐξύπνησε ἦταν μιὰ τουφεκιὰ ριγμένη ἐκεῖ κοντὰ καὶ πού ὁ ἀντίλαλός της, περνώντας τοὺς χαμηλοὺς βράχους, θάφτανε ὡς τὴ Θυμιούλα, φέρνοντας στὴν καρδιά της τὸν τρόμο καὶ τὴ φρίκη...

Γ'.

Φτωχὴ Θυμιούλα!

Ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα τοῦ προγεύματος καὶ κατέβηκε ἡ Σολάνζ, βρῆκε τὰ ξαδέρφια της σὲ μεγάλη ταραχὴ.

— Ἐρεῖς τὰ νέα; τὴ ρώτησαν.

«— Ἐλεος, Μεγαλειοτάτη!...» (Σελ. 474, στ. γ')

εἶχαν γεννηθεῖ υποψίες, ἀλλὰ δὲν ἤθελε νὰ τίς ἀνακοινώσῃ στὰ ξαδέρφια της.

Τὴν ἀκόλουθη νύχτα εἶδε παράξενα ὄνειρα. Ἡ κωμωδία τοῦ ἀπογέματος μεταβαλλόταν σὲ πραγματικότητα. Ἀνθρώποι μὲ ἄγρια πρόσωπα γλιστροῦσαν ἀνάμεσα στοὺς βράχους, κρατώντας πιστόλια στὰ χέρια. Αὐτὴ ἤθελε νὰ φύγῃ, ἀλλὰ στὸ δρόμο βρισκόταν ἡ Θυμιούλα καὶ δὲν ἤξερε ἂν ἦταν ἐκεῖ γιὰ νὰ τὴν ὑπερασπίσῃ ἢ γιὰ νὰ τῆς ἐμποδίσῃ τὸ πέρασμα. Εὐπνήσε λουσμένη στὸν ἴδρωτα.

Τὸ ρολοῖ τοῦ προθαλάμου σήμαινε ἀργὰ μεσονύχτι. Ἦταν ἡ ὥρα πού βγαίνουν τὰ φαντάσματα καὶ τὰ καρποτάκια τοῦ θανάτου... Εὐτυχῶς γι' αὐτὴ, βρισκόταν μέσα σ' ἓνα κλειστὸ δωμάτιο, πού τὸ φώτιζε ἡ τριανταφυλλένια λάμψη τῆς καντήλας, κι' ἀπὸ τὸ κρεβάτι της μποροῦσε ν' ἀκούῃ τὴν κανονικὴ ἀναπνοὴ τῆς μῆς Βαρβάρας.

Μαζεύτηκε στὸ προσκέφαλό της μ' ἓνα αἰσθημα ἀσφαλείας καὶ εὐεξίας. Σταύρωσε τὰ χέρια της εὐλαβικά γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸ Θεὸ καὶ τὸν καλὸ ἄγ-

— Ποιά νέα;

— Πιάσανε τὰ παιδιά τῆς Γκώτ μὲ λαθρεμπόριο.

Ἡ κόρη τοῦ πυργοδεσπότη ἀναπήδησε, γιὰτὶ θυμήθηκε τίς σκέψεις πού εἶχε τὴν περασμένη μέρα καὶ τὸ ὄνειρο πού εἶδε τὴ νύχτα.

— Καὶ τοὺς τρεῖς; ξαναρώτησε.

— Ναι.

— Καὶ ἡ Γκώτ;

— Τὴν ἄφησαν ἐλεύθερη, ἐπειδὴ ἦταν μεγάλῃς ἡλικίας κι' ἐπειδὴ δὲ μπόρεσαν νὰ μαζέψουν ἀρκετὰ ἀποδείξεις γιὰ τὴν ἐνοχὴ της. Ἡ σύλληψη αὐτῶν τῶν κακοποιῶν ἐφελέται προπάντων στὸ Μουριέ, τὸ φαροφύλακα. Ἐπειδὴ εἶχε υποψίες ἀπὸ καιρὸ γι' αὐτοὺς, κρύφτηκε πίσω ἀπὸ μιὰ προεξοχὴ βράχων, ἐνῶ τὸν ἀντικαθιστοῦσε στὸ φάρο ἡ Ἰουλιανή, καὶ εἶδε τοὺς λαθρεμπόρους νὰ ξεφορτώνουν στὸ γιάλδ βαρέλια. Τὸ σοδάρωτο εἶναι πῶς, ἔταν τὸν εἶδαν ν' ἀφήνῃ τὴν κρύπτη του, οἱ κακοποιοὶ τοῦ ρίχτηκαν κι' ὁ ἓνας ἀπ' αὐτοὺς τὸν πλήγωσε στὸν ὦμο μὲ μιὰ πιστολιά. Εὐτυ-

χῶς, ὁ Φαζεδὸ καὶ οἱ ἄντρες του, πού ἔκαναν τὴν περιπολία τους, ἀκούσαν τὸν κρότο τοῦ πιστολιοῦ κι' ἔτρεξαν γιὰ βοήθεια. Τὶς λεπτομέρειες αὐτὲς τίς μάθαμε ἀπὸ τὴν Ἰουλιανὴ πού ἦρθε πρὸ ὀλίγου νὰ ζητήσῃ τὴ μῆς Βαρβάρα γιὰ νὰ περαιοποιηθῇ τὸν πατέρα της. Φαίνεται ὅμως πῶς ἡ πλγῇ του εἶναι ἐλαφριά.

— Κι' ἀπὸ πότε ὁ Μουριέ εἶχε υποψίες;

— Ἀπὸ τὴν ἡμέρα πού νομίσατε πῶς ἀκούσατε τὸ καρποτάκι τοῦ θανάτου. Ὁ μυστηριώδης αὐτὸς κρότος προερχόταν ἀπὸ τὸ κάρρο, πού χρησιμοποιοῦσαν τὰ παιδιά τῆς Γκώτ γιὰ τὴ μεταφορὰ τῶν βαρελιῶν.

— Γι' αὐτὸ ἡ Γκώτ προσπαθοῦσε νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ ν' ἀνοίξουμε τὴν πόρτα καὶ νὰ κοιτάξουμε ἔξω,

— Μὰ γιὰ στάσου... Δὲν ἦταν ἐκεῖν τὴ νύχτα πού συναντήσατε τὴ Θυμιούλα στὴν ἀκρογιαλιά;

— Ναι... κι' ἀρνῆθηκε νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ πῶς καὶ γιὰτὶ βρέθηκε κεῖ. Εἶμαι βέβαιη πῶς ἤξερε καλὰ τὴν ὑπόθεση τοῦ λαθρεμπορίου. Γι' αὐτὸ καὶ ταράχτηκε χτὲς τόσο πολὺ...

— Ἡ Θυμιούλα! ὦ, Σολάνζ!...

— Ναι, ἡ Θυμιούλα... ἡ ἀγαπημένη σας ἡ Θυμιούλα, πού κάνει τὴν Παναγιά. Εἶναι φανερό πῶς ὁ ρόλος της ἦταν νὰ εἰδοποιῇ τοὺς λαθρεμπόρους γιὰ τὸ πέρασμα τῶν τελωνοφυλάκων.

— Αὐτὸ πού λὲς τώρα εἶναι πολὺ ἄσχημο. Ἐρεῖς καλὰ πῶς ὁ ἐφημέριος, ὁ μπαμπὰς κι' ἡ μῆς Βαρβάρα ἔχουν ἀπόλυτη πεποίθηση γιὰ τὴν τιμότητα τῆς Μικρῆς Ἀγνωστῆς. Τὸ ἴδιο κι' ἡ Ἰουλιανή, πού μᾶς εἶπε πῶς ἡ ἀπελπισία της ὕστερ' ἀπ' ὅσα συνέβηκαν προκαλεῖ συμπόνια.

«Ἡ Θυμιούλα εἶχε μιὰ κέρνινη χλωμάδα καὶ τὰ χεῖλῃ της ἔτρεμαν.» (Σελ. 475, στ. β')

— ὦ, τὰ δάκρυα δὲν δείχνουν τίποτε. Μπορεῖ νάνα ψεύτικα...

— Θάθελα πολὺ νὰ σ' ἔδλεπα στὴ θέση της!

— Ἐγώ! Στὴ θέση μιᾶς κόρης ἀπὸ κλεφτοσικογένεια;

— Ἡ Θυμιούλα δὲν εἶναι κόρη τῆς Γκώτ. Εἶναι μάλιστα πολὺ δυστυχισμένη κοντὰ της.

— Πήγαινε λοιπὸν νὰ τὴν παρηγορήσῃ, ἀφοῦ τὴν ἀγαπᾷς τόσο πολὺ.

— Θὰ πάω χωρὶς ἄλλο, ἂν μοῦ τὸ ἐπιτρέψῃ ὁ θεός. Αὐτὸς εἶναι καλὸς κι' ἀγαπᾷ τὴ Θυμιούλα, ἔσθ' εἶσαι ζηλιάρα!

ΕΙΚΟΝΕΣ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΩΝ ΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

1. ΗΡΩΙΚΟ ΛΑΒΑΡΟ, Α' Βραβεῖον 240ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. — 2. Δ. Μ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Γ' ὁρδὸς Δεσμός, Δράμα, Α' Βραβεῖον Ἐκδογέων Δημοψηφίσματος 1929. — 3. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΑΡΜΕΝΙΑΔΗΣ, Βασιλείος ὁ Μακεδών, Δράμα, Β' Βραβεῖον Δημοψηφίσματος 1929 καὶ Β' Ἐσπαθώματος. — 4. ΤΑΚΗΣ Σ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ, Κατεργαράκιος, Ἀθήναι, Α' Βραβεῖον 238ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων, Ἰσότημος 241ου.

χτηριστικά της, όσο πήγαινε, την έκαιναν να μοιάζει περισσότερο με μάγισσα.

— Θά τη δούμε κανένα βράδυ να πηγαίνει ν' ανταμώσῃ τὸ διάβολο καθόλα σὲ κανένα σκουπόξυλο! εἶπε στ' ἀστεῖα ὁ Φίλιππος στὸ Μουριέ, μιὰ μέρα ποὺ πηγαίνοντας στὸ φάρο, τὴν εἶδε νὰ γυρνᾷ κρυφὰ γύρω ἀπὸ τὸ σπιτάκι τοῦ φαροφύλακα.

— Αὐτὴ τὴ φορά πρέπει νὰ φυλαχθῶ, ἀπάντησε γελώντας ὁ Μουριέ. Μοῦ φαίνεται πὼς αὐτὴ ἢ γιὰ δὲν μ' ἀγαπᾷ καθόλου, κι' ἂν μπορεῖ νὰ μοῦ κάνῃ ἕνα κακό, θὰ μοῦ τὸ κάνῃ εὐκολώτατα. Τελευταία στάλθηκαν στὸν προϊστάμενό μου κάτι κατηγορίες γιὰ μένα. Εἶμαι βέβαιος πὼς προέρχονται ἀπὸ τὴ Γκωτ, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἔγιναν ἀνώνυμες, δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ πῶ μὲ βεβαιότητα πὼς τίς ἔκαμε αὐτή.

Γ. ΚΟΤΣΙΟΥΛΑΣ

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ο ΛΩΡΗΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ

Ἀγαπητοί μου,

ΤΟΝΟΜΑ ἴσως θὰ τὸ γνωρίζετε. Ὁ Λώρης Μαργαρίτης εἶναι σήμερα ἕνας ἀπὸ τοὺς πρῶτους ἀνταμωμένους ἑλλήνες μουσικούς. Ἡ κυρία Σοφία Σπανούδη, ἡ σοφὴ κι' ἐμπνευσμένη καθηγήτρια τοῦ Ἑθνικοῦ Ὁδείου, δὴμιόσευσε τελευταία γι' αὐτὸν ἕνα μεγάλο ἄρθρο στὴν «Πρωτὰ», κι' ἐκεῖ ἀναφέρει διτρώτος ἐγὼ, μὲ μιὰ Ἐπιστολὴ μου, παρουσίασα στὰ παιδιά τοῦ καιροῦ ἐκείνου τὸν Λώρη Μαργαρίτη, ὅταν κι' αὐτὸς ἦταν παιδάκι ἔξι μόλις χρονῶν.

Πῶς; ἀπὸ τόσο μικρὸς λοιπὸν φάνηκε ὁ μεγάλος σήμερα μουσικός; Μὰ ναι! ἦταν κι' αὐτὸς πρῶτος σὺν τὸν Μότσαρτ, ποὺ διαβάσατε πρὸ ὀλίγου τὴ βιογραφία του, σὺν τὸν Μπετόβεν καὶ μερικοῦς ἄλλους. Ἦταν ἕνα ἐκπληκτικὸ παιδί, ἕνα φαινόμενο, ἕνα θαῦμα. Κι' ἄμα τὸ γνόρσα τότε, ἔσπευσα νὰ τὸ παρουσιάσω. Ἡ κ. Σπανούδη μάλιστα βρῆκε τὸς ἐνδιαφέρον στὴν παλιά μου ἐκείνη Ἐπιστολή, ὥστε τὴν παρέθεσε ὀλίγη στὸ ἄρθρο τῆς γιὰ τὸν σημερινὸ Μαργαρίτη. Κι' ἰδοὺ μερικὰ ἀποσπάσματα, ποὺ τὰ... μεταφράζω, γιὰ ἐδῶ καὶ τριαντα χρόνια μεταχειρίζεσθε μιὰ γλώσσα ποὺ δὲν διαβάσεται σήμερα:

«Ὁ Λώρης Μαργαρίτης—ἔγραψα—γεννήθηκε στὴς 2 Αὐγούστου 1895, ὥστε σήμερα (1901) εἶναι ἔξι χρονῶν... Ἀνῆκει κι' αὐτὸς στὴν πολυμελὴ μουσικὴ οἰκογένειά, εἶναι Διαπλασόπουλο. Ἡ μουσικὴ τοῦ ἰδιοφυῆ φάνηκε ὀλυσσίδιου ἀπότομα. Ὡς τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ἡ μητέρα του δὲν εἶχε παρατηρήσει τίποτα τὸ ἔκτακτο, παρὰ μόνο πὼς τὸ ἀγοράκι τῆς ἄκουγε πάντα μὲ μεγάλῃ

προσοχῇ ὅταν αὐτὴ ἔπαιζε πιάνο. Ὡρες ὀλίγκες καθόταν κοντὰ τῆς ἀκίνητο, μὲ θρησκευτικὴ προσήλωση, καὶ δὲν σηκώνονταν παρ' ἄφου τὸ παίζιμο τελείωνε. Τὸν περσέμονο Σεπτέμβριο—δηλαδή πρὸ ἔξι μηνῶν—ἡ μητέρα του ἄρχισε νὰ τοῦ μαθαίνῃ τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς Μουσικῆς. Καὶ δὲν τοῦ εἶχε κάνει παρὰ τρία—τέσσερα μαθήματα, ὅταν συνέβηκε αὐτὸ ποὺ θὰ σᾶς διηγηθῶ:

«Μιὰ μέρα, ἡ κυρία Μαργαρίτη, ἀπὸ τὸ διπλὰνὸ δωμάτιο ἄκουσε νὰ παίζουν πιάνο στὴ σάλα. Ἐνόμισε πὼς ἦταν μιὰ ξαδέσφη τῆς, ποὺ πήγαινε στὸ σπῆτι συχνά, καὶ δὲν ἔδωσε προσοχὴ στὸ κομμάτι. Ἀλλὰ ὅταν σὲ λίγο ἔκαμε νὰ μπῇ στὴ σάλα, τὴν κάρφωσε στὸ κατώφλι ἕνα θέαμα καταπληκτικόν: Ὁ μικρὸς Λώρης, μονάχος, καθισμένος μπροστὰ στὸ πιάνο, νὰ παίζῃ ἕνα κομμάτι ἄγνωστο, καινούργιο, δικό του!

«Δὲν ἦταν ἀπλὴ ἐκπληξὴ ἐκείνη τῆς μητέρας; ἦταν τρόμος; ἦν ἔκστασις σὰ μπροστὰ σὲ θαῦμα. Ἐνόμισε μιὰ στιγμή πὼς κάποια ὑπερφυσικὴ δύναμις, κάποια θεία ἐνέργεια, τὸ Ἅγιο Πνεῦμα τὸ ἴδιο ἐπεφοίτησε στὸ παιδί τῆς, γιὰ νὰ μπορῇ νὰ συνθέτῃ μουσικὴ σὲ ἡλικία ποὺ τὰλλα παιδιά μὲ μὴν κατεβίας παίζουν μιὰ σκάλα... Ἀλλὰ κατέρησε νὰ κρατηθῇ. Δὲν ἔδραλε φωνή, δὲν φανέρωσε μὲ κανένα τρόπο τὴ συγκίνησή τῆς, οὔτε κἂν τὴν παρουσία τῆς στὸ μικρό. Κι' ἄφου ἔμεινε κεῖ, λίγες στιγμὲς νὰ τὸν ἀκούῃ, ἡ εὐτυχισμένη μητέρα γύρισε στὸ δωμάτιό τῆς κι' ἀναλύθηκε σὲ δάκρυα...

«Ἦταν ὥστόσο μιὰ φρόνιμη μητέρα κι' ἤξερε τί ἔπρεπε νὰ κάμῃ σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση. Δὲν εἶπε τίποτα στὸ μικρὸ Λώρη. Ἐγραψε μόνο στὸν ἄντρα τῆς—ποὺ ἔλειπε τότε ἀπ' τὴν Ἀθήνα—καὶ τοῦ ζήτησε τὴ συμβουλὴ τῆς. Ὁ κ. Μαργαρίτης τὴ συμβούλεψε νὰ ποταθῇ στὸν κ. Νάξο, τὸν διευθυντὴ τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν (τοῦ μόνου δὲ ποὺ ὁ πῆρχε τότε). Στὴν ἀρχή, ὁ κ. Νάξος ἐνόμισε πὼς ἔβλεπε κανένα φαινόμενο ἀπ' τὰ συνηθισμένα. Ἀμα ὅμως ἐγνώρισε τὸ μικρὸ Λώρη κι' ἄκουσε τίς συνθέσεις του, ἀναγνώρισε πὼς τὸ φαινόμενο ἦταν ἀπὸ τὰ σπανιώτατα, δέχτηκε τὸν πρῶτον μουσικὸν τὸν Ὁδεῖο κι' ἀνέλαβε ὁ ἴδιος τὴ διδασκαλίαν του. Τώρα στηρίζετο στὸ νέο ἄστρο τίς μεγαλύτερες ἐλπίδες: θὰ μεσορρανήσῃ μιὰ μέρα καὶ θὰ λάμψῃ στὸ μουσικὸ μας στερέωμα...

«Χαρακτηριστικὰ εἶναι καὶ τὰνέκδοτα τοῦ μικροῦ μουσικοῦ. Ἀπὸ τότε ποὺ ἐσυνέθεσε τὸ πρῶτον τοῦ ἔργου, ἕνα σύννεφο μελαγχολίας σκιάζει κάποτε τὴν αὐτοῦ πρόσωπο. Ἡ ἐμπνευσή τοῦ ἔρχεται ξαφνικά, καὶ τότε παθαίνεται τόσο, ποὺ τρέμει ὀλίγη. Μιὰ νύχτα ἐπέμενε νὰ σηκωθῇ ἀπ' τὸ κρεβάτι, νὰ πάῃ στὴ σά-

λα, νὰ παίζῃ πιάνο. Ἡ μητέρα του δὲν τὸν ἄφινε μὴν κρυώσῃ. Κι' ὁ μικρὸς φώναξε: «Ἀφῆσέ μου, μαμά μου! ἔχω κάτι στὸ νοῦ μου ποὺ, ἂν δὲν τὸ παίζω τώρα, δὲν θὰ τὸ παίζω ποτέ!»

«Δὲν ἔχει καμμιά ἰδέα γιὰ τὸν ἑαυτὸ του. Νομίζει πὼς αὐτὸ ποὺ κάνει μποροῦν νὰ τὸ κάνουν ἐξαιρέτα κι' ὅλα τὰλλα παιδιά. Ἦταν κάποτε στίς ἐξετάσεις τοῦ Ὁδείου καὶ βλέποντας τοὺς μικροὺς μαθητὲς νὰ παίζουν ἀπέξω, χωρὶς νὰ βλέπουν νότες, εἶπε στὴν μητέρα του: «Βλέπεις, μαμά; Κι' αὐτὰ τὰ παιδιά παίζουν κομμάτια δικὰ τους!»

«Ἐ, γὰρ λίγον καιρὸ ἀκόμα θάχῃ αὐτὴ τὴν ἀντοχή καὶ τὴν ἀφέλεια. Οὔτε εἶναι ἀνάγκη νὰ τὴν ἔχῃ. Ἡ ἐπίγνωση τοῦ ἑαυτοῦ του, ἡ συναίσθησις τῆς ἀξίας του θὰ τὸν κάνῃ ἀκόμα καλύτερον καί, ἂν εἶναι πραγματικῶς νεαλοφυῖα, τίποτα δὲν θὰ τὸν βλάψῃ: οὔτε ὁ ἐπαινος, οὔτε ἡ κολακεία, οὔτε ὁ φθόνος. Θὰ τραβήξῃ ἴσια τὸ δρόμο του, κατανικώντας ὅλα τὰ ἐμπόδια, καὶ θὰ γίνῃ ὁ μεγάλος ἑλληνας μουσικός ποὺ ἐλπίζουμε...»

Κι' ἔγινε. Στὰ τριάντα αὐτὰ χρόνια ποὺ πέρασαν ἀπὸ τότε, ἀφ' οὗ ἔκαμε τίς λαμπρότερες σπουδὲς ἐδῶ, στὸ Μόναχο καὶ στὴ Βιέννη, ὁ Λώρης Μαργαρίτης ἀναδείχθηκε ἕνας πρῶτος γραμμῆς πιανίστας κι' ἕνας ἐξοχος μουσικοσυνθέτης. Αὐτὸ τὸ λείει ἡ κυρία Σπανούδη, ποὺ ξέρετε καλύτερ' ἀπὸ κάθε ἄλλον. Τὸ ἔργο του «Ὀδυσσεὺς καὶ Ναυσικά» παύχτηκε μὲ μεγάλῃ ἐπιτυχίᾳ τὸ 1929 στίς διεθνεῖς μουσικὲς γιορτὲς τοῦ Σαλτσμπουργου, τῆς πατρίδας τοῦ Μότσαρτ, Ἐγραψε ἀκόμα τὸ μελόδραμα «Ἰωάννης Καποδίστριας», κι' ἀναριθμητὰ κομμάτια γιὰ πιάνο, γιὰ πιάνο καὶ βιολί, γιὰ ὀρχήστρα, γιὰ χορωδία, κι' ὅλα μὲ θέματα ἑλληνικά. Εἶναι ἀπὸ χρόνια καθηγητὴς στὸ Ὁδεῖο Θεσσαλονίκης καὶ στὸ «Μότσαρτντέουμ», τὴν μεγάλῃ Μουσικὴ Ἀκαδημίᾳ τοῦ Σαλτσμπουργου, ὅπου νᾶθε καλοκαίρι δίνει συναυλίαι καὶ διαλέξεις. Οἱ κριτικὲς τῶν Γερμανῶν γιὰ τὸν ἑλληνα πιανίστα καὶ συνθέτη εἶναι γεμάτες θαυμασμὸ. Καὶ μόνο στὴν Ἀθήνα—τί περίεργον κι' αὐτό!—δὲν παύχτηκε ἀκόμα κανένα τοῦ ἔργου. Ἀδιάφορον, στὸ μέλλον θὰ παιχτοῦν ὅλα. Κι' ὅπως σὺν ἦταν μικρὸς ἔξι χρονῶν, τότε ποὺ μᾶς ἔξφινε μὲ τὴν πρῶτὴν ἀποκάλυψή του, ἔτσι θὰ γίνῃ καὶ πάλι τὸ θέμα τῆς ἡμέρας, ὁ ἄνθρωπος ποὺ γι' αὐτὸν θὰ μιλοῦν ὅλοι οἱ Ἀθηναῖοι, ὅπως τότε μιλοῦσαν γιὰ τὸ παιδί. Καὶ νὰ ἀκόμα ἕνα Διαπλασόπουλο, ποὺ τιμᾷ τὴ Διάπλασιν καὶ τὴν ἑλληνικὴν πατρίδα; Ὁ Λώρης Μαργαρίτης ποὺ τὸν πρωτοπαρουσίασα ἐδῶ καὶ τριάντα χρόνια...

Σᾶς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΠΟΘΟΙ

— «Πῶς θάθελα νὰ ἦμουνα

[γιαγιά,

Ἐλεγε ἡ Λινούλα στὰ λουλούδια.

Νὰ ἔα ἑγγόνια σὺν τῷ Λάκῃ,

[εἰ Νανά,

Καὶ καθισμένη στὴ φωτιὰ ἐκεῖ

[δὲ νά,

Θεὰ τοὺς ἔλεγα ἱστορίες καὶ

[τραγουδία.

Μπομπόνια θὰ τοὺς κέρναγα,

[γλυκό.

— Ἐγὼ θάτρωγα τὰ πὶν πολλὰ,

[σὺν πὶν μεγάλη—

Κι' ὅταν θὰ ἦσαν ἄτακτα, πῶ!

[πῶ!

Τί ξύλο θὰ τοὺς ἔδιναν κι' ἐγὼ,

Ὅσο... μοῦ δίνουν μὲνα οἱ

[μεγάλοι.

Καὶ θάχα καὶ λεφτὰ πολλὰ,

[πολλὰ,

Θ' ἀγόραζα πατίνια, τράκες

[πόσες!

Ὅχι σὺν τῇ δικῇ μου τῇ γιαγιά

Ποὺ δλο κρυώνει, κι' ὅλο πλέκει

[ἕνα μποξά

Μὲ κάτι σουβλερὲς βελόνες

[τόσες.

Θὰ πῆγαινα σχολεῖο σὺν τῇ

[Νέσῃ

— Τώρα, λὲν ὅλοι, εἶμαι μικρὴ—

Κι' ὅταν τὸ μάθημα δὲ θάξῃ

[φαρσί,

Τὸ δάσκαλο θὰ ἔβαζε στὴ μέση

Καὶ θάτρωγε!... ἀλλὰ μὲ τὴν

[ψιλή.

Καὶ ἡ γιαγιά ποὺ ἀθόρυβα εἶχε

[ῥθεῖ,

Κουνώντας τὸ ὀλόλευκον κεφάλι

Μ' ἕνα χαμόγελο τῇ Λίνα τῆς

[θαρεῖ

καὶ «Νὰ ξαναγινόμενα παιδί...»

Λέει σιγανὰ μὲ νοσταλγία

[μεγάλη.

Σαδανάπαλος

ΕΜΕΙΣ ΤΑ ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΕΓΓΛΑ

Ρώτησαν κάποτε τὸν ἀδελφὸ

μου τὸ μικρό:

— Ψηλός, λιγνός καλόγερος

ποὺ κόκκαλα δὲν ἔχει, τί εἶναι;

Κ' ἐκεῖνος γύρισε μὲ πολλὴ

ἀφέλεια κ' ἔδειξε ἐμένα, καὶ

φαινότανε μάλιστα ἱκανοποιη-

μένος καὶ σίγουρος πὼς ἔβριχε

τὴ λύση. Τώρα τὰ γέλια καὶ τὰ

πειράγματα τῆς παρέας ὑπονο-

οῦνται, ἀφ' οὗ καὶ γὰρ δὲν μπό-

ρεσα νὰ μὴ γελάσω μὲ τὸ τσου-

χερὸ ὅσο κι' ἀθέλητο πείραγμα

τοῦ μικροῦ.

Τί τὰ θέλετε, ἔχουμε καὶ με-

ρικές χάρες ἐμεῖς οἱ ψηλοὶ; βλέ-

πουμε τὰ πράγματα ὅλα «ἀφ' ὕ-

ψηλου» καὶ αἰσθανόμεσθε τὸν ἐ-

αὐτὸ μας σέ... ὑψηλότερα ἐπί-

πεδα ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώ-

πους, ἀλλὰ ἔλα ποὺ δὲν τολμά-

με νὰ στρούψουμε γωνία καὶ θὰ

βρεθῇ κάποιο πιτσιρίκι πρὸθυμον

νὰ ρωτήσῃ μ' ἐνδιαφέρον:

— Ἐ, τί καιρὸ κάνει κεῖ πά-

νω;

Φαίνεται πὼς κάποιοι τοὺς

εἶπε πὼς εἴμαστε βαρόμετρα...

ὕψηλὸν πίεσεων.

Στὸν περίπατο, κάποιοι θὰ

φωναῖ, ἀδιάφορα τάχα ἀλλὰ

ἀρκετὰ δυνατὰ στὸ διπλανό του:

Νὰ ἔνα γιῶτα κεφαλαῖο! ἢ τὸ

καμπαναριὸ τῆς τάδε ἐκκλησίας

βγήκε περίπατο! Κι' ἄλλος, πρα-

χτικὰ σκεπτόμενος, φτιάχνει ἀπὸ

τὸ πανταλόνι μας ὀλοκληρο κου-

στούμι.

Ἀφήστε τώρα ποὺ χάρις στὸ

ἀνάστημά μας, μᾶς θέλουν ἀλά-

θευτοὺς καὶ ἱκανοὺς γιὰ ὅλα,

κι' ὅταν βγῇς σκάτος σὲ καμ-

μιὰ δουλειά, γέροντον πίσω τὸ

κεφάλι, γὰρ νὰ τοὺς φαίνεται ψη-

λότερος, βάζουν τίς γροθιὲς στὰ

ἱσχία, καὶ σοῦ λένε μὲ ἀστεία

ἱταμότητα, κουνώντας τὸ κεφάλι

καὶ σουφρώνοντας τὰ χεῖλη:

— Κρίμα στὸ μπότι σου, παιδί

μου, ἐσὺ δὲν κάνεις παρὰ γιὰ

νὰ κρατῇς τὴ σημαία, στίς δια-

δηλώσεις...

Τί νὰ πῇς τώρα σ' αὐτοὺς

τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ θὰ σὲ ἀ-

ποστομώσουν ἀσφαλῶς μὲ τὴν

πολυπληθὴ ἐφεδρεία τὸν κο-

σμητικὸν ποὺ διαθέτουν; ἔτσι

γίνονται: σπιρτόξυλο, σκουπόξυλο,

τηλεγραφοξυλο, (τί μανιὰ μὲ τὰ

σύνθετα τοῦ ξύλου, ξύλο ποὺ

τοὺς χρειάζεται), καὶ ἀκόμα: ὁ

δοντογλυφίδα, ταβανόσκουπα,

στέκα τοῦ μυλλιαρδου, ἀντένα

τοῦ ἀστυναύτου. Μονάχα... πύρ-

γο τοῦ Ἀἰφελ δὲν ἄκουσα νὰ

προσφωνήσουν ἀκόμη τὴ δυσ-

θώρητη ὑψηλότητά της.

Κι' ὅλα αὐτὰ τὰ ἐφευρόμενα

καὶ μᾶς τὰ κολλᾷ ἀπὸ χεῖρας

ἐκείνων τὰ ἀνθρωπάκια, ποὺ αἰ-

σθανόμαστε τὴν παρουσία τους

ἀναδεύοντας τὰ πόδια μας καὶ

ποὺ στραβολοιμαίνονται νὰ μᾶς

ἀντικρύσουν.

Ἐνας τέτοιος λιλιπούτειος

μοῦγραφε τελευταία:

«Πρόσεξε μὴ κανέναν σωφὲρ

σὲ πάρει γιὰ τηλεγραφοξυλὸ καὶ

πέσει ἀπάνω σου ὅπως συνηθᾶ-

νε τώρα αὐτοί!»

Κ' ἐγὼ τοῦ ἀπαντῶ ὅπως καὶ

σ' ὅλα μαζὶ τὰ καρεκλοπόδαρα,

αὐτὰ τὰ μηδαμινὰ ὄντια ποὺ

σέρνονται στὰ πόδια μας σὺν οἱ

βάρκες γύρω στὸ θωρηκτό:

Προσέχτε, κύριοι κοντοί, μὴ

— Μάλιστα, δρίστε.
Και νάμαι στο διάδρομο.
— Έ, πώς πιάς;
— Θανμάσια! έσεις;
— Ωραία... καλά... καλού-
τσικα...

— Τι λέτε, πάμε μιά βόλτα;
— Θέλει και ρώτημα!
Μπρε... Μπρε... δύο πη-
δησιές και κάτω. απ' τη σκάλα...
Σε λίγο βοσκόμεστε στον έσο-
χικό δρόμο, γιά να πάμε στη
Γέφυρα. Γέλια, τραγούδια...
παιδιάτικες φωνές... Χαιρόμα-
στε πού τελειώσαμε! Αμυαλα
παιδιά! Νά μπορούσε να σάς
έλεγε κανείς πώς γιά την ίδια
αίτια κάποτε θα διακρύστετε με
λύπη... Μα όχι! Ας μην έχετε
έσεις ότι το ίδιο πράγμα άλλοτε
γεννάει την εύτυχια κι άλλοτε
την οδύνη.

Τώρα γελάτε. Ας μη συλλο-
γίζεστε πώς ένας φευγάτος χρό-
νος σάς φέρνει πιά σμά το τέ-
λος της μαθητικής ζωής, της
όμορφης αυτής ζωής, πού δια-
βαίνει γοργότερα και σβύνει
σάν όνειρο γλυκό κι άγαπημένο...
Ηλιογέννητη

ΒΡΑΔΥ

Όταν τ'ο βράδυ πέσει όργό στην
[πλάση,
Η φύση σ'α λιπόθυμη άργοσβύ-
[νει
Στην άγκαλιά της λάμψης, όπου
[χύνει
Τό πρωταστέρι πού ό,τι έχει
[σκάσει.

Σάν των παθών κατακλίσθι ή
[δίνι,
Πού μέσα όλη μέρα έχουν γιορ-
[τάσι
Κι ή σκέψη κάθε πόνου έχει ά-
[διδάσει,
Μές τού έσπερινού τη θεία γα-
[λήνη.

Στους θάμνους μέσα όλο σερ-
[γιανούνε,
Πυγολαμπίδες φωτεινές γυρ-
[νούνε,
Πέφτει ή δροσιά σ'α φύλλα σ'α
[διαμάντια

Κι ή νύχτα με μυστήριο σπαρ-
[μένη,
Και σ' όνειρο αϊθέριο βυθισμένη
Βλέπει τ' άστέρια να γελούν ά-
[γνάντια.

ΑΥΓΗ ΡΟΔΟΥ

Η ΒΑΡΚΟΥΛΑ ΜΟΥ

Σούρουπο, γαλήνη, δροσιά. Ό-
λα άρχίζουν να σκεπάζονται από
τη νύχτα πού ρίχνει ή μαγευτι-
κή βαρυδά. Ό νοός μου σάν
μιά βαρκούλα με άνοιχτά πανιά
πλανιέται σ' έναν άόκητό, σ' ένα
πέλαγος. Στό πέλαγος των πε-
ρασμένων μου χρόνων. Τη βαρ-
κούλα αυτή, τη φαντασία μου,
σταμνιά κάθε τόσο ένα κυμα-
τάκι πού άντιπροσωπεύει μιά
μέρα, μιά όρα, μιά στιγμή χα-
ρής ή λύπης της περασμένης μου
ζωής. Και τώρα, ενώ ένα άηδο-
νάκι ξετυλίγει μαγευτικές νότες
μέσα σε μιά άνθισμένη τριαντα-

φυλλιά, μου φαίνεται, πώς ή
κατάλευκη βαρκούλα μου σ'ίζει
μιά έκταση από μαύρα θαμπά
κύματα.

Ναι! τα μάτια μου άφίγοντας
την άφροσπεφανωμένη θάλασσα
πού μπροστά μου ξεπλώνεται,
κοιτάζουν απ' ένα παράθυρο έ-
νός χαμένου τώρα παλατιού.
Κοιτάζουν και βλέπουν μιά σκη-
νή της ζωής μου, πού σιγά-σιγά
ό χρόνος τη σκέπασε με τη στά-
χη της λημονιάς. Είναι ή μέρα
πού πέθανε. Έκείνος πού δεν
γνώρισα καλά-καλά. Τά φλογι-
σμένα τώρα απ' τη θύμηση μά-
τια μου, μου φαίνεται πώς τά
βλέπουν όλα. Μέσ' στην πληκτι-
κή άτιμόσφαιρα της μεγάλης σά-
λας, άνθρωποι έδώ κι εκεί μοιά-
ζουν με φαντάσματα κάποιου
παρμηνιού. Στό βάθος, σε μιά
μεγάλη πολυθρόνα, βλέπω καθι-
σμένη Έκείνη πού άλλοτε σάν
μ' έβλεπε χαμογελούσα. Είναι
τυλιγμένη σ' ένα μεγάλο μαύρο
πέπλο και μοιάζει με κάποιο ή-
ρωα: προσπαθεί ήρωικά να μη
στενοχωρή τη μόνη της τώρα πα-
ρηγοριά, τά παιδιά της.

Κι ή βαρκούλα μου προχωρεί
Τά μάτια μου, μου φαίνεται πώς
βλέπουν ένα γελαστό παιδάκι,
δυό μόλις χρονών, να μπαίνει στη
σάλα, κρατώντας το χέρι ενός
κυρίου. Και μετά, ενώ ή βαρκού-
λα μου εξακολουθεί να σ'ίζει
τη σκοτεινή έκταση, βλέπω τό
άγγελάκι έκείνο να σηκώνεται
απ' τόν κύριο με τά κατακόκκι-
να απ' τά δάκρυα μάτια και να
φιλή Έκείνον, πού ό χάρος ά-
σπλαχνα είχε άρπάξει απ' την
άγκαλιά της οικογένειάς του.

Μου φαίνεται μετά πώς άκούω
σπαρτακτικές φωνές και βλέπω
να περνούν μπροστά απ' τό παι-
δάκι έκείνο (έμένα) ένα μεγάλο
φέρετρο...

Θά ήθελα να δώ πολλά πολ-
λά απ' τη δύστυχη αυτή σκηνή
της ζωής μου, άλλ' ή βαρκούλα
μου προχωρεί. Περνά γοργά-
γοργά τά μαύρα κύματα κι άρ-
χίζει να τρέχει τώρα, σ'ίζοντας
τά γαλανά νερά κι άφίγοντας
πίσω της ένα νοπολάτι απ' άνα-
λυτό σήμει, πού κλείνει μέσα του
τις χαρές και τις λύπες της πε-
ρασμένης μου ζωής.

Ναι! τη βλέπω τώρα να τρέ-
χει όλο μπρός, μέσ' από μαγικά
άκρογιάλια κι' ωραία νησιά, πού
ταξιδεύοντας, θαρρώ ότι στο πέ-
λαγος της ζωής θα συναντήσω.

Άγνή

ΣΚΕΨΕΙΣ

Λίγοι ήχοι στη ζωή—και βάσω
όλους τους ήχους της πόλης και
της έξοχης—έπερνούν σ' ένα δια-
φύρο ένα κύτταγμα της πόρτας.
Δίνει πάντα μιά ζωηρή αντανά-
κλαση στην έλπίδα: μ' αυτής ό-
μως τό άσπραπαιό μουσικό μάν-
τεμα συμφωνεί τόσο σπάνια τό
άνοιγμα της πόρτας! Είναι τόσο
σπάνιο να φανερωθή μπροστά
μας τό πρόσφορο ακριβώς πού
επιθυμούμε!

Πόσο μεγαλώνει ή άρρώστια

τη φιλαντία τού ανθρώπου! ό
έαυτός του γίνεται τό άποκλει-
στικό του άντικείμενο! δέ σκέ-
πεται παρά πώς θα γίνη καλά
τίποτ' άλλο δέν τόν έπηρεάζει.
Πίκμαν

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ό Τοτός: — Έγώ, μαμιά, με-
τρώ με τά δάχτυλά μου ως τά
δέκα.

Η μαμιά: — Ξέρω ένα παι-
δάκι σάν και σένα πού μετρά ως
τά τριάντα.

Ό Τοτός: — Μπά! και πού
τά βρίσκει τόσα δάχτυλα!

Λυσόχαρτο

Παύλος: — Είδες ποτέ σου,
Κώστα μου, βατόρι;

Κώστας: — Όχι.

Παύλος: — Όποτε μπήκες ποτέ
σου μέσα;

Ηράκλειος Άθλος

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ 249ου ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΛΥΣΕΩΝ

Πρωταθλήτης την 1 Μαρτίου 1930
προς εύρεση των λύσεων των ες τά φύλλα
της Διαπλάσεως Μαρτίου, Άπριλίου και
Μαΐου 1930 δημοσιευθέντων 205 Πνευ-
ματικών Άσκησεων.

(Οι άκολουθούντες έκατον ένο-
μα τρεις άριθμοί σημαίνουν: ο πρώ-
τος τάς εύρεθείσας όρθας λύσεις, ο
δευτέρος τά Εύσημα Λύσεων και ο
τρίτος τά Εύσημα Έπιμονής, συμ-
φώνως με τόν Όδηγόν τού Συνδρο-
μητού, Κεφ. Α', § 25.

Οι Ίσοτίμοι όλων των τάξεων
έχουν τό δικαίωμα, οι μόν τού Α'
Βραβείου να δημοσιεύσουν την εί-
κόνα των επί πληρωμή δρ. 40 διά
τά έξοδα τού κλισέ, και να γοργάσουν
έντός τριμήνου τό πολύ από σή-
μερον, (ιδίoti κατόπιν παραγράφου
τάς έκατον τόνων «Διαπλάσεως»
τόν έτών 1894—1930 (Β' Περίο-
δος) με έκπτώσιν δέκα πέντε (15)
δραχμών. Ο τού Β' Βραβείου ν' ά-
γοράσουν όμοιον τόνον με έκπτώσιν
δέκα (10) δρ. και οι τού Γ' με έκ-
πτώσιν πέντε (5) δρ. (Ίδε και Ό-
δηγόν Συνδρομητού, Κεφ. Ε' § 6
και 7).

ΑΝΩΤΕΡΑ ΤΑΞΕΙΣ (16 έτών και άνω).
ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Σαπου-
νόφουσα, 183, 19, 7.

Ίσοτίμοι: Άρχοντοπούλα, 190,
19, 7. Μάγισσα, 190, 19, 7.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Ίπ-
πότης των Κύνων, 163, 17, 7.
Κάποιος, 160, 16, 6.

Ίσοτίμοι: Περιπλοκάς, 178,
18, 7. Μιράντα, 168, 17, 7. Σι-
φονέτ, 171, 13, 7.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Χαλιμά,
148, 15, 7.

ΕΠΑΙΝΟΣ: Κυρά Φροσύνη, 128,
13, 7. Βασίλειον των Κύνων,
110, 11, 5. Λυγαριά, 112, 12, 7.
Άπολλωνία, 126, 18, 7.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Άκούρδι-
στο Ρολότι, 96, 10, 5. Έλσα, 70,
7, 3. Άσπραπαιός Καβαλλάρης,
47, 5, 4. Ανακατοσούρας, 59, 6, 4.

ΜΕΣΑΙΑ ΤΑΞΕΙΣ (12-15 έτών).

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Σπίθα,
168, 17, 7.

Ίσοτίμοι: Ία, 177, 18, 7.
Αφρικιάνα, 174, 18, 7. Μικρός
Καλλιτέχνης, 173, 18, 7. Κύκνος
της Εύτυχίας, 162, 17, 7. Έν-
τελβάις, 187, 19, 7. Περίφανο
Έλατο, 160, 16, 7. Χαραυγή
της Λέσβου, 169, 17, 7. Ξανθή
Νεράιδα. 165, 17, 7. Δροσόλου-
στος Άνδρος, 179, 18, 7. Τζίνα,
166, 17, 7. Λιάνα, 189, 19, 7.
Άστραπόδροντο, 194, 20, 7. Ί-
ούλιος Καίσαρ, 164, 17, 7. Πορ-
φυρίς 189, 19, 7. Νταίξη, 191,
20, 7. Άγνούλα, 174, 18, 7. Μι-
κρός Φίλος, 172, 18, 7. Δροσο-
πηγή, 182, 19, 7. Χρυσοθήρας,
178, 18, 7. Πάνθεια Άβραδά-
του, 161, 17, 6.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Άλεξ.
Ζαχαριον, 153, 16, 7. Νεράιδα
των Κύνων, 158, 16, 7.

Ίσοτίμοι: Λυσόχαρτο, 142,
15, 6. Κοκκινόπετρα, 151, 16, 7.
Άνδριανοπούλα, 158, 16, 7. Ήρώ,
152, 16, 6. Βέγας, 143, 15, 6.
Βασίλισσα τού Ιονίου 157, 16,
7. Ανεμώνη τού Βουνού, 140,
14, 6.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Νιότης Α'
δάμας, 121, 13, 5. Μύρο τού
Μαριού, 135, 14, 5. Νεμρώδ, 126,
13, 5.

Ίσοτίμοι: Μονάκριβη, 123,
13, 5.

ΕΠΑΙΝΟΣ: Αίματοβαμμένη Δό-
ξα, 95, 10, 4. Γεώργιος Άβέ-
ροφ, 96, 10, 7. Χαραυγή, 102,
11, 7. Βάτραχος Νο 2, 95, 10, 4.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Σκόρπια
Ροδοπέταλα, 14, 2, 1. Νατάλια,
65, 7, 6. Κρινούλα, 67, 7, 3.
Μικρός Έδισσων, 75, 8, 5. Έλ-
ντα, 71, 8, 7. Γαλάτεια, 41, 5,
2. Περιπλανώμενος Ίουδαίος,
19, 2, 2. Δροσερό Μελτέμι, 31,
4, 2. Ίωάν. Μαλακούτης, 65, 7,
4. Νεράιδα της Σκοτεινιάς, 63,
7, 3. Έλληνική Σημαία, 26, 3,
1. Μύρτα, 35, 4, 3. Άγριοβιο-
λέττα, 11, 2, 1. Χλωμό Λουλου-
δάκι, 63, 7, 3. Νόρμα, 23, 3, 2.
Ναυτικά τού Θεομητορέως, 7, 1, 1.
Ίσχυς τού Πεπρωμένου, 38, 4,
3. Μαραθωνομάχος, 13, 2, 2.
Γενναία Άνδρονίκη, 25, 3, 1.
Λευκή Γυφτοπούλα, 16, 2, 1.

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΕΙΣ (11 έτών και κάτω)

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Άλανιά-
ρα, 146, 15, 6.

Ίσοτίμοι: Στέφανος Δόξης,
189, 19, 7. Μάνος Α. Μαλλια-
ρός, 196, 20, 7. Άλώπηξ της
Μυτιλήνης 187, 19, 7. Γλυκύλα-
λος Όνος, 191, 20, 7. Άγγελου-
δι, 190, 19, 7.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Μ. Μπού-
ρας, 80, 8, 7.

ΕΠΑΙΝΟΣ: Θαλασσία Νύμφη,
57, 6, 4. Κόκκινο Καναρίνι 56,
6, 3.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Δημ. Γ.
Γιάκος, 18, 2, 2.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Της Α' Περιόδου (1879—1893)
από τούς έκδοθέντας 24 τόμους
ύπάρχουν άκόμη μόνον οι έξι
τρείς: 7ος, 14ος, και 18ος. Έ-
καστος τόμος δρχ. 25, ταχυ-
δρομικώς δέ άποστελλόμενος δρχ.
23,50 διά τό Έσωτερικόν και
δρχ. 35 διά τό Έξωτερικόν.

Της Β' Περιόδου (1894—1930),
ύπάρχουν όλοι οι έκδοθέντες τό-
μοι, 37 έν όλφ. Έκ τούτων, οι
μίσθ Τόμοι των έτών 1894—1928
τιμώνται έκαστος άρραφος δρ.
80 και ραμμένους δρ. 85. Οι δέ
Τόμοι τού 1929 και 1930 τι-
μώνται έκαστος άρραφος δρ. 110
και ραμμένους δρ. 115.

Ταχυδρομικά τέλη έκάστου
τόμου προσθετέα εις τάς άνω
τιμάς: Διά τό Έσωτερικόν δρχ.
5 ο άρραφος και δρχ. 15 ο ραμ-
μένος, διά δέ τό Έξωτερικόν
δρχ. 23 είτε άρραφος είτε ραμ-
μένος.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Άθήναι, 42 όδός Εύριπίδου,
την 9 Σεπτεμβρίου 1931

ΔΗΛΩΣΗ

Δέν παραλαμβάνω γράμματα
με άνεπαρκές γραμματόσημο, γιά
τά όποια πρέπει να πληρώσω.
Ζητείτε τα και βάψετε τό γραμ-
ματόσημο σωστό. Δέν άπαντώ
σε κανένα, όταν με ρωτά γιά
πράγματα πού τά έχει ο Όδη-
γός τού Συνδρομητού. Τιμά-
ται δρ. 5, ταχυδρομικώς δρ. 6,
και πρέπει να τόν προμηθευθή
όποιος θέλει να λαβαίνει μέρος
στην κίνηση.

ΕΧΟΥΝ μαζευθεί πάλι πολλά,
πέρα πολλά γράμματα! Άλλά ό
νόμος τού άδιαχωρήτου είναι, παι-
διά μου, άμελικτοι, κι' έτσι θάπαντήσω
όσο έχω τόπο.

Και πρώτα-πρώτα αυτό γιά ό-
λους: πλησιάζει ο καιρός πού θα
ξαναρχίσω να δέχομαι γιά τη Σε-
λίδα Συνεργασίας. Γιατί ή σίβη των
κοιμητιών, με τίς δημοσιεύσεις, με
τίς άπορρίψεις, χαμήλωσε αρκετά
και σε λίγο τελειώνει...

Δορέττα Γιούγκ, ό Άννίλς σου
δίνει τό λόγο του: «Η «Κυριακή»
μπορεί να μην είναι στο έρχόμενο
φύλλάδιο, ποτέ όμως δέν θάναβλη-
θγ γιά τό έρχόμενο... έτος. Έτσι
λοιπόν: «μπασιούνα κοίπες και
καρρά» τά βρήκες με τό Κρυπτο-
γραφικό; Δέν τό περίμενα από σένα.
Γιά δοκίμασε ακόμα...

Μπά, και σύ, Μικροέγγαλη, τά
έδια; Περίεργο!.. Έλαβα και τά-
λο σου γράμμα από την Αϊδηφό.
Πές στη Μαρία Πούλυ, ότι ή
συμβουλή μου—άδιστακτη—είναι
νακόλουθήσθ τό επιστημονικό στά-
διο. Αυτό δέν θα την έμποδίσει να
καλλιεργήσθ και τό λογοτεχνικό
της όφρο όσο θέλει. Άν επιτύχθ
και στη Λογοτεχνία, τόσο τό καλύ-
τερο. Άλλά ποιάς άρίτης τό θετικό
γιά κάτι άδέξια κι' άόριστο;...

Δέν σε είχα ξεχάσει, Έλληνική
Θάλασσα, και γι' αυτό ίσα-ίσα τό
γραμματάκι σου μ' εύχρίστης
πολύ. Η Α. Γ. μένει πάντα στη
Μυτιλήνη. Σού ένέκρινα τό ψευδών-
υμο. Νά ιδώ όμως πότε θα μού
ξαναρράψθ!

Παλιά Άθήνα, ωραιότερες αυ-
τές οι γελοιογραφικές σειρές και
σ' εύχαριστώ πολύ. Τό πιστεύω πως
διάδασες δέκα φορές τό κομμάτι
σου στη Σελίδα, γιατί άλλοι τό δια-
βάζουν... είκοσι. Γιά τό διαγωνι-
σμό φωτογραφίας μπορείς να στεί-
λθς και μόνο τόπειτα, ότι θέλεις.
Άρλίτα, χαίρω πού έινες καλά
έμαθα όμως πως με μεγάλη δυσκολία
παίρνεις και τ' άπλούστερα γιναιρικά.
Αυτό δέν είναι καλό... Άντίθετα,
είναι πολύ καλό τό ιδίωμα σου να
παντίζς άμέσως στα τετράδια και
στις κάρτες πού λαβαίνεις.

Πως πήγε λοιπόν, Χρυσόνευρο,
ή έκδρομή των Βατράχων;... Χαίρω
πού μεγαλώνει ή αλληλογραφία σου
με Διαπλάσεύπουλα, μην έσχάς ό-
μως πως δέν πρέπει να παρακοιμά-
ζεσαι ακόμα! (άμ τότε να πιάς και
στό σχολείο σου.) Θά πώ στην Κ.τ.
Θ. πως βρήκες θαυμάσιο τό ποιήμα
της στην ΕΒα.

Με πολλή εύχαρίστηση, Σιφονέτ,
διάδασα τό γράμμα γιά την επι-
στολή σου. Άλλά ή εύχαρίστησή
μου θάταν διπλή, άν μού έγγραφες
με πού μαθώ μελάνι, και δέν μ' έ-
κανες να κουράσω τόσο τά μάτια
μου...

Και σύ τά έδια, Φανουστία; μού
γράφεις κατάσπρα! Μα δέν σάς εί-
πα, δέν σάς παρακάλεσα τόσες φο-
ρές, να μού γράφτες μαύρα;—Τό
ψευδώνυμό σου δέν είναι άναγνωμέ-
νο γιά τό 1931, ώστε άν τό ζητήσθ
κάνεις, δέν μπορώ παρά να τό δώ-
σω. Θέλεις να τό κρατήσθ; Άνα-
νέωσέ τό.

Α, νά, τι καλή ή Δανάη! Νά
βλέπεται τό γράμμα της τί τακτικό
πού είναι, μαύρο, εύανάγνωστο, μιά
χαρά... Κι' είναι τό πρώτο πού μού
γράφει ύστερα από τέσσερα χρόνια
πού είναι συνδρομητή. Έλπίζω να
εξακολουθήσθ τώρα, όπως μού τό
υπόσχεται κιόλα. Συγχαρητήρια γι'
αυτό τό πέρασμα των έμποδίων...

Ένοχλητική, Άνέσπερη Έδυ-
χία; Ποτέ! Άπεναντίας μ' εύχαρί-
στης πολύ αυτή ή περιγραφή τού
μικρού ταξιδιού. Χαιρετίσματα στη
Βασίλισσα τού Αϊθέρος, πού είναι
στην κατασκήνωση της Χ.Α.Ν. και
πέ της πως περιμένω τίς έντυπώ-
σεις της.

Παραστικά της μητέρας σου
Μπουμπουλίνα. Μετά χαράς θα
σε ιδούμε και θα σε γνωρίσουμε.
Διαβάζω τά συγχαρητήριά σου
στην Κυρά της Θάλασσας και στην
Άλανιάρα. Ύψιπύλη όνομαζόταν
μιά κόρη τού Θόαντος, γυναικα τού
Ίάσωνος. Έχει μεγάλη ιστορία, πού
μπορείς να τη διαβάσθ σε καμμία
Μυθολογία ή Ιστορία των Μυθικών
Χρόνων.

Τό έξρω, Ουδάνιο Τόξο, πως
πολλά προσπάθησαν να μαντέψουν
πως ήταν άρχικώς αυτός ο στίχος
«Από την Πόλη έρχομαι και στην
κορφή κανέλλα», και πως εκπρά-
χθη ή Λογοτεχνία, τόσο τό καλύ-
τερο. Άλλά ποιάς άρίτης τό θετικό
γιά κάτι άδέξια κι' άόριστο;...

Έλα». Δηλαδή, «γυρίζω από την
Πόλη κι' έλα τουλάχιστο στην
κορφή—στό λόφο—να με ιδής».
Άλλά είναι τόσο βεβαιωμένο κι' ά-
νόητο! Τό μόνο βέβαιο είναι πως
ό στίχος, ποιάς έξρε; από ποιά παρ-
έγγηση και παραθορά, κατάνησε
έτσι άγνωστός κι' άυνάρτητος,
πού έγινε παροιμιώδης. Τόν συμ-
πληρώνουν μάλιστα μ' αυτόν: «Και
ρίξε με στό πέλαο να πλώω σάν
τοσκούρι». Γιά τό ποιήμα θα ιδούμε.

Δοδεκανησιακή Πόθε, κι' έγώ
χαίρω πολύ πού είσαι τώρα Διαπλα-
σώπουλο. Τι να γίνθ! Κάλιο άργά
παρά ποτέ. Σού ένέκρινα, καθώς
θα είδες, τό ψευδώνυμο, και σου
έστειλα Όδηγόν και τετράδια. Και
τώρα έμporta!

Έκτός της «Φροσύνας», Ντίνε
Αυγερίτη, σου έχω φυλάξει κι' άλ-
λο κομμάτι, έγκεκριμένο, να τό
δημοσιεύσω άργότερα. Έστειρα είδα
και τά δυό πού λές, επίσης κα-
λά. Δέν θάταν πολλά, άν σου
τά δημοσιεύω όλα; Τέσσερα και
τρία, έπτά... Άν ήταν ποιή-
ματα, σάν αυτών πού άναφέρεις,
μάλιστα. Άλλά είναι πεζά, μεγάλα,
πιάσουν τόπο... Θά προσπαθήσω
ώστόσο να σ' εύχαριστήσω, γιατί
τό άξίζεις.—Τά τυπογραφικά λάθη,
τά σκόμπα, είναι πέντε. Τάλλα
δυό πού βρήκες είναι τυχαία κι' ά-
σημαντα.

Μικρή Όλλανδέζα, διά τού γρα-
φείου μου δέν γίνεται αλληλογρα-
φία. Θά δηλώσθ με Μ. Άγγελία
ότι επιθυμείς ν' αλληλογραφής με
την τάδε Διαπλάσεύπουλα. Αυτή, άν
θέλθ, θα σου γράψθ απ' εύθείας
(θάχθς βέβαια στην Άγγελία τη διεύ-
θυνσή σου) ότι δέχεται. Σύ τότε
θα της γράψθ στη διεύθυνση
πού θα σου δώσθ με τό γραμ-
μα της. Έτσι θα εξακολουθή-
στε χωρίς έγώ ν' άνακατευθώ κα-
θόλου. Κάποτε, καμμία φίλη μου
μού στέλνει ένα γράμμα γιά κάποια
φίλη της, πού την γνωρίζω, και με
παρακαλεί να τό διαβιάσω, έσω-
κλίνοντας και τό άνάλογο γραμ-
ματόσημο. Άλλ' αυτό είναι άλλο
πράγμα, έκτακτο.—Ναι, στις Μ.
Άγγελίες λογαριάζεται ως λέξη
αυτό τό ψευδώνυμο τού δημοσιεύον-
τος.

Αυτό τόν καιρό, Χαραυγή,
σε πολλές έφημερίδες δημοσιεύθης ή
είκόνα τού κ. Ξενοπούλου με τη
γνώμη του γι' αυτό τό Διαγωνισμό
τού Κόδακ. Όποτε σύ την έκοψες
από την «Πατρίδα» και τη φυλάξες;
Όρα! Καίρω πού έγινες και Βα-
τραχίνα. Ό Άννίλς δέν μαζεύει
πιά γραμματόσημα. Σού έστειλα 10
τετράδια.

Είπα πολλές φορές, Πανηγυρετή,
ότι τά παιδιά μου θέλω να μού γρά-
φουν στόν ένικό. Τά Παιδ. Πνεύμα-
τα εν' έλευθερία. Μπορεί δηλαδή
να μού στέλνθ καθένας όσα κι' ό-
ποτε θέλει. Σού έστειλα πέντε τε-
τράδια. Άλλά και σύ με άσπρο με-
λάνι μού γράφεις...

Τι καλά, Ξανθή Γαλανομάτα,
πού πέρασθ οι μεγάλες ζέστες και
μπόρεσες να καθήσθ να μού γρά-
ψθ! Σού εύχόμαι επιτυχία στις ει-
σαγωγικές έξετάσεις. Η μαμιά σου,
ή παλιά μου Ροδοπαία Έλληνο-
πούλα, κάνει πολύ καλά πού σε

βάσει να τη βοηθής στις δουλειές
τού σπιτιού, ώστε να μην έχετε ά-
νάγκη από όηρηκρίες. Ναι, θυμώμαι
πού αυτό τό έλες και σε μιά «Κυ-
ριακή», τότε πού ήταν συνδρομη-
τρια, και να πού κράτησε τό λόγο
της.

Είπα, Ίθώμη, ότι τά επίκαιρα
γιά τη Σελίδα πάντα μπαγιατεύουν,
άκριβώς γιά να μη μού στέλνουν έ-
πικάια κι' έχουν άπογοητεύσεις
σάν τη δική σου με τό Πρωτομα-
γιάτικο. Είπα επίσης και ότι κι' έ-
να επίκαιρο μπορεί να δημοσιευθή
και κατόπι, αλλά όταν είναι τόσο
πολύ ώρατο. πού να μη θυμάται κα-<

